

DIRVA

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDO NARIŲ SUSIRINKIMAS

LNF narių metinis susirinkimas įvyko š. m. kovo 5 d., A. ir E. Jurgelių bute, Brooklyne, N. Y.

Susirinkimą atidarė LNF pirmininkė Emilija Čekienė, pirmininkė Emilija Čekienė, pažymėdama, kad visi susirinkusieji yra jautrūs lietuvių tautinio gyvenimo stebėtojai išeivijoje, Lietuvos reikalų rėmėjai, visi to paties tikslo siekiantieji aktyvūs darbuotojai. Ji pailinkėjo, kad šis neeilinis LNF susirinkimas praeitų nuoširdaus, draugiško bendradarbiavimo bei susipratimo dvasioje.

Be pirmininkės ir iždinko Jono Valiukėno metinės apžvalgos, susirinkimas su entuziazmu sutiko LNF valdybos pranešimą, kad ilgą laiką skelbto, Fondo lėšomis numatyto išleisti anglų kalba leidinio apie Lietuvą autorium yra dr. Albertas Gerutis, Lietuvos

Pasirinkimo Patarėjas Šveicarijoje, kuri savo laiške tarp kitko pabrėžė: "Aš suprantu, kad į pasiimtąjį darbą tenka žiūrėti kaip į pareigą mūsų tautai".

Pirmininkė pažymėjo, kad naujos LNF valdybos pagrindiniu uždaviniu ir turėtų būti šį taip reikalingą ir Lietuvai naudingą leidinį išleisti, įgyvendinti tai, ko dar niekas kitas per 15 metų išeivijoje neatliko, o pasigedome visi. Ypatingai tokios informacijos apie Lietuvą pasigedo Lapkričio 13 manifestacijos rengėjai.

Buvo paskaitytas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininko inž. Jono Jurekūno laiškas su atitinkamais klausimais LNF Fondui ir sveikinimas.

Į naują valdybą perrinkti: Emilija Čekienė, Jurgis Kiaunė, Antanas Senikas ir Jonas Valiukėnas. Liudas

Tamošaitis išrinktas vietoj į Bostoną išsikėlusio Brutenio Veito.

VIRŠUJE: Lietuvos Nepriklausomybės Fondo narių metinio susirinkimo, įvykusio š. m. kovo 5 d. New Yorke, dalyviai. Sėdi iš kairės: L. Tamošaitis, dr. V. Paprockas, E. Čekienė, L. Virbickas, P. Narvydas ir V. Alksninis. Stovi: A. Daunys, J. Sirusas, A. Diržys, J. Kiaunė, dr. V. Čekas, A. Senikas, J. Valiukėnas ir A. Jurgėla.

Mirė dr. M. Norkus

Šių metų sausio mėn. 22 d. Lietuvoje, Tauragėje, po ilgos ligos mirė gydytojas M. Norkus. Palaidotas Tauragėje, greičiausiai savo tėvų. Iš Lietuvos praneša, kad laidotuves buvusios labai didelės ir iškilmingos; tik vilniskė "Tiesa" vėlonio atminimą kitaip pagerbė: jo nekrologui tedave nepilnus du kvadratinus colius vietos.

Vėlonis gimė Tauragėje, smulkiausio tarnautojo šeimoje, 1891 m. balandžio mėn. 27 d.; ten pat lankė pradžios mokyklą, o gimnaziją lankė Šiauliuose ir baigė 1910 m.; mediciną studijavo Tartu mieste ir baigė 1916 m. Į Lietuvą grįžo 1921 m., įstojo į Lietuvos kariuomenę ir tarnavo joje iki pat Nepriklausomybės

galo. Lietuvos kariuomenėje pakilo iki pulkininko leitenanto. Nuo 1941 iki 1944 m. dirbo Vyr. Lietuvos sveikatos valdyboje, tvarkydamas viso Lietuvos medic-

A. A. dr. Mečys Norkus

nos personalo reikalus. Nuo 1945 m. dr. M. Norkus dirbo Tauragės ligoninėje; vieninga ir susitelkusi, giliai įsitikinusi partijos reikalo, komunizmo reikalo pergale". Atseit, irgi "susitelkimas", tiksliai jau be

(Nukelta 1 2 psl.)

straipoj: "I TSKP XXIII suvažiavimą respublikos partinė organizacija žengia vieninga ir susitelkusi, giliai įsitikinusi partijos reikalo, komunizmo reikalo pergale". Atseit, irgi "susitelkimas", tiksliai jau be

Dr. M. Norkus buvo senųjų garbingų tradicijų

PAMIŠĖLIS AR PRANAŠAS?

KAI VISAME PASAULYJE I KOMUNIZMĄ NORIMA ŽIURĖTI KAIP I NEPAJUDINAMĄ IR NEPAKEIČIAMĄ TVIRTOVĘ, RUSŲ RASŲ TOJAS VALERIJI TARSIS, KURĮ SOVIETAIS ISLEIDO I UŽSIENĮ IR ATĖME JAM PILIETYBĘ, UŽTRAUKĖ KITĄ GIEMSE: MARKSIZMAS YRA KVAILYBĖ. — RUSAI ILGISI KRIKŠČIONISKOS DEMOKRATIJOS.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Neseniai šioje vietoje minėjome rusų rašytojus Siniavskio ir Danielio bylas, kurie buvo nubausti 7 ir 5 metais sunkių darbų stovyklos. Kaip žinia, jie buvo kaltinami išleidę savo raštus užsieniuose. Ta pati nuodėmė buvo primesta ir kitam rusų rašytojui Valerijui Tarsui, dabar 60 m. amžiaus, 1962 m. Vakaruose pasirodė dvi jo knygos, kurios literatūrinio atžvilgiu nebuvo aukštai vertinamos. Tai "Mėlynosios musės" ir "Raudona ir juoda".

Jam nebuvo keliama byla, jis buvo stačiai pasiūstas į beprotumą. Vakarų intelektualų sluoksniuose tokia "bausmė" buvo sukurta su pasipiktinimu. Dėl to ar kitais, tik sovietų saugumui žinomais sumetimais, Tarsis buvo paleistas iš valdinio beprotumo su diagnoze: "Pamišęs, bet nepavojingas". 1964 m. jam vėl pasisekė iš Sovietų Sąjungos iššmugti savo "Manifestą iš beprotumo". Nepaisant to, sovietai jam leido išvažiuoti į D. Britaniją skaityti paskaitų Leicesterio universitete. Čia jis taip smarkiai puolė sovietinį režimą, kad sovietai jam atėmė pilietybę, o Maskvos "Izvestija" sarkastiškai pastebėjo: "Prašome, ponai, pasilaikykite Vakaruose tą "misterį", kuris save laiko literatūrinu Napoleonu." Sekantį mėnesį Tarsis su paskaitomis važiuoja į Vakarų Vokietiją.

Hamburgo savaitraštis Der Spiegel kovo 14 d. nr. paskelbė su juo ilgą pasikalbėjimą. Į klausimą, ar jis yra nusiminęs dėl pilietybės netekimo, Tarsis atsakė: -- Kaip aš galiu to gailėtis? Mano paskutiniai metai Sovietų Sąjungoje buvo skirti kovai su komunizmu. Komunizmas ir spalio revoliucija, mano nuomone, išplaukė iš tos reakcijos baimės ar dėl to, kad režimas su liberalėju, Tarsis atsakė, kad vyriausybės politika neturi vienos linijos, ji svyruojanti, žemė deganti po jos kojomis! Būtu kitaip, jis pats sėdėtų kalėjime ar beprotamyje.

"Smogistai" esą rusų patriotai, tačiau kartu ir demokratai. Jie bandą patys išsiaiškinti tiesą ir tam daug padedant Vakarų literatūra. Tačiau būdami patriotai, jie nėra šovinizistai ir supranta, kad komunizmo nugalėjimui jie reikalingi viso demokratinio pasaulio talkos. Rusijoje svajojama apie krikščionišką demokratiją, nes dauguma jų jaunuolių, kaip ir pats Tarsis, tiki į Dievą.

Iš kur tas religingumas? Rusijos revoliucionieriškas jaunimas visados yra gavęs idėjų iš religijos, tai esanti rusų tradicija. Komunistai nesą revoliucionieriai, bet išsigimėliai. Ir tai tarptautiniu mastu. Marksizmas Tarsio akyse nėra filosofija, bet kvailybė. Nūdienis sovietų jaunimas žavisi Dostojevskiu ir vėl atrado krikščioniškus filosofus Loskį ir Berdejevą. Patraukimas į religiją jaunimo tarpe esąs nepaprastai stiprus.

Kaip "Smog" žiūrį į poetą Evušenką? Negatyviai. Jis laikomas patsidavėliu policijai ir daugelis jo buvusių draugų nepadžia jam daugiau rankos. Pamineka jaučiama ir Solochovui. Gerbiama Pasternakas ir Paus-tovskis.

Šiuo metu Tarsis dirbąs prie trijų dalių romano: "Saldus gyvenimas". Pasigardžiavimo kombinatas" ir "Tūkstantis iliuzijų", kuriame vaizduoja ne tik viršūnių, bet ir visos komunistinės sistemos supuvimą.

Ir į paskutinį klausimą, ar tiesa, kad jam jo knygos Vakaruose atnešė milijonus, Tarsis atsakė: "Taip plačiai kalbama, bet tai netiesa. Aš neturiu milijonų, aš jų neieškau, man jie neįdomūs. Aš rašau tam, kad prisidėjus prie Rusijos išvadavimo ir Vakarams pasakius tiesą apie tuos prakeitus komunistus, kurie vaizduoja esą demokratais, o iš tikro yra patys blogiausi fašistai ir tironai."

Skaityti tokius žodžius tuo metu, kada Amerikoje ir Vakarų Europoje daugelis bando tikėti, kad komunizmui priklauso ateitis, o pačioje Rusijoje sovietinė sistema yra galutinai įsigalėjusi ir nepakeičiama, yra labai maloni staigmena. Tai malonus žodžiai lietuviams, ypač iš klausius nuomonų, kad komunizmas Lietuvoje yra nepajudinamas faktas, su kuriuo reikia susigyventi ir net jam pataikauti.

KOMPARTIJOS SUVAŽIAVIME NIEKO NAUJO...

Kovo 3-5 d. Vilnių buvo eininis, vadinamas keturioliktojo, komunistų partijos atstovų suvažiavimas. Tai buvo desimtas suvažiavimas nebe atskiros Lietuvos komunistų partijos, o tik Rusijos komunistų partijos padalinio Lietuvos teritorijoje. Vienintelė naujiena iš šio suvažiavimo tik ta, kad šį kartą jame — kaip dar niekad — **nebuvo jokios naujienos**. Kitais atvejais būdavo tvirtinami koki nors, žinoma, iš anksto kitur jau priimti nutarimai (kaip, pav. šeštajame suvažiavime buvo paskelbtas nutarimas sukolchozinti Lietuvą), arba apibarami universiteto dėstytojais, ar bent pabaramas Paleckis — vis už nepakankamą budrumą prieš "buržuazinę nacionalistinę ideologiją" ar ką panašaus. Šiuo atveju nei to nebuvo, o buvo tik visiškai eilinis rutiniškas suvažiavimo apeigų atlikimas. Kalbose vyravo tipiškos, daug kartų kartotos bendrybės, tik kiek mažiau išpūstos, nes jau visiškai be "asmenybės kulto".

Sabloninio kartojimo ir

drauge supilkėjimo pavyzdžiu tinka ir Sniečkaus baigiamųjų kalbų paskutinių dviejų pastraipų palyginimas iš šio ir pereito, prieš 26 mėnesius buvusio suvažiavimo.

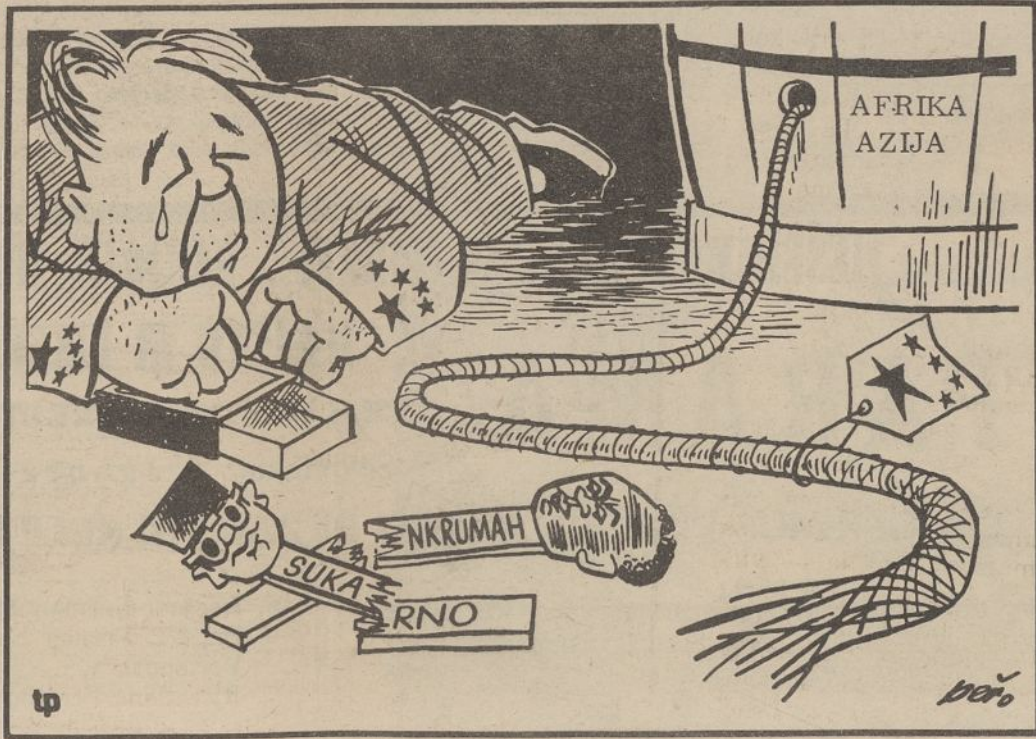
1964 m. sausio 13 d. Sniečkaus baigiamojo žodžio paskutinė pastraipa buvo: "Lietuvos komunistai užtikrina TSKP CK, kad jie ir toliau laikys aukštai iškėlę mūsų didžiosios lenininės partijos vėliavą, **nepasigailės jėgų** kovoje už komunizmo pastatymą mūsų šalyje". (Tiesa, 1964/11).

Dabar priešpaskutinėj pastraipoj: "Leiskite suvažiavimo vardu užtikrinti TSKP CK, kad komunistai **nepagailės jėgų**, vykdant naujus didingus uždavinius". (Tiesa, 1966/55).

Tada priešpaskutinėj pastraipoj sakė: "Lietuvos Komunistų Partija — vienas iš kovinių TSKP būrių — kaip niekad anksčiau, yra glaudžiai susitelkęs apie lenininį mūsų partijos Centro Komitetą su draugu N. Chruščiovu priešakyje".

Dabar paskutinėj pa-

straipoj: "I TSKP XXIII suvažiavimą respublikos partinė organizacija žengia vieninga ir susitelkusi, giliai įsitikinusi partijos reikalo, komunizmo reikalo pergale". Atseit, irgi "susitelkimas", tiksliai jau be

-- Kas dabar daryti?

KOMPARTIJOS SUSIRINKIME...

(Atkelta iš 1 psl.)

"draugo N. Chruščiovo priešakyje"...

Prieš 26 mėnesius prie kalbos buvo prierašas: "Audringi plovimai. Drg. Sniečkaus baigiamasis žodis buvo ne kartą nutrauktas plovimais". Dabar irgi yra prierašas: "Plovimai". Nebuvo suvažiuavime nei vienos kalbos, kuri būtų buvusi pertraukta plovimais. Plovimai, lyg koks "amen", pažymėti, kiekvienos kalbos ir kalbės gale, bet niekur "audringų".

Tačiau, tarp daugybės jau pusėtinai atmintinai išmokyto bendrybių, kone kiekvienoje kalboje buvo ir eilė prasitarimų, kurie net ir rinkiniams komunistams galėjo ir net turėjo kelti neramų, net susirūpinimą keliančių klausimų. Galimas dalykas, kad ir dėl tų klausimų kalbos nebuvo pertraukiamos plovimais, o buvo apsiribota tik formaliais papojimais — iš mandagumo — kalbų pabaigoje. Su dar didesnėmis abejonėmis ir susirūpinimu rūpės ir iš tolo tas kalbas bestebintiems prie tų prasitarimų sugrįžti, bandant atspėti, ką jie iš tikrųjų reiškia.

Jei nebuvo šiame suvažiuavime naujienų žodžiuose, tai dar mažiau jų buvo veiksmuose, tai yra, pagal ritualą turėjusiuose įvykti vietinių partijos organų rinkimuose. Partijos respublikinio padalinio **prezidiume pasiliko visi devyni tie patys**, kurie buvo atrinkti ir 1964 metų sausio mėnesį. (Sniečkus ir Paleckis tame prezidiume pradėjo sėdėti jau antrą šimtmečio ketvirtį). Ir sekretoriai liko tie patys, kurie pereitą kartą atrinkti, — išskyrus A. Barauską, kuris po Kosyginio reformų jau antrą pareigų nustoja. (Buvo šeši sekretoriai, dabar liko tik penki: Sniečkus, Popovas, Barkauskas, Maniušis, Songaila).

Visas centro komitetas, didėjant partiečių skaičiui, paprastai didinamas. Dabar iš 123 padidintas iki 131. Bet ir čia naujienų, tai yra, naujų narių įvesta žymiai mažiau, negu būdavo įvedama. 1964 sausio mėnesį centro komitete buvo palikti 62 seni ir pridėtas 61 naujas, tai yra, maždaug 50% atnaujinimas. Šį kartą naujų pridėta tik 40%, o 60% pasiliko ligi šiol buvę komitete.

Tvirtai centro komitete pasiliko Amerikos lietuviuose pagarsėję ekskursantai — J. Kubilius ir E. Mieželaitis, tačiau net ir iš CK kandidatų pranyko trečias ekskursantas, J. Grigonis.

Tyčia ar netyčia, bet sumažėjo partijos centro komitete rusų bei kitų nelietuvių nuošimtis: buvo 30%, dabar liko tik maždaug 25% nelietuvių. Bet CK narių nelietuvių nuošimtis niekad neatitiko nelietuvių nuošimčio partijos narių masės. Pereitų metų liepos mėnesio duomenimis, Lietuvoje komunistų yra šešių dešimčių tautybių, jų tarpe lietuvių — 61,5%. Toji visa partijos narių masė, Sniečkaus teigimu, šių metų sausio 1 d. buvo beveik pilni 94 tūkstančiai (93.967). Jei per pusmetį lietuvių nuošimtis nepasikeitė, tai išeitų, kad yra 57.790 lietuvių su partijos bilietais. Tas skaičius, galbūt, irgi verčia Sniečkų autostegijos būdu, maždaug vis tais pačiais žodžiais įtikinti patį save, kad jie visi "susitelkę" ir ištikimi (?) partijoms vėliau. (ELTA)

KARAS BUVO LAIMĖTAS ŠVEICARIJOJE (3)

Žinios buvo siunčiamos tiesiog iš vyriausiojo štabo...

II Pas, karo metu dešimt vokiečių karininkų, priklausantių vyriausiajai kariuomenės vadovybei, iš neapykantos Hitleriui, siuntinėjo svarbias karines informacijas vienuoliktajam vokiečiui, apsigyvenusiam Šveicarijoje, Rudolfui Roessleriui. Jis buvo jų "sąžinė" ir tas informacijas perduodavo sąjungininkams. Kodėl taip įvyko ir kas buvo tie keisti šnipai? Štai jų istorijos tęsinys.

-- Aš stoviu ir nieko kito negaliu daryti, -- kartodavo nuolat Rudolf Roessler šiuos Martyno Liuterio žodžius.

Nuo pat jaunystės Roessler pasižymėjo dinamiška asmenybe. Būdamas 17 m. amžiaus, jis stovėjo savanoriu I Pas, karo metu ir greit tarp karininkų pasidarė mylimas ir gerbiamas.

Fronte tarp jo ir kitų jaunų karininkų užsimezgė stipri draugystė, kuri vėliau sudarė pagrindą garsiajai šnipų organizacijai "Lucy". Roessler ir dešimt karininkų, dirbusių vyriausiam štabe, kovojo prieš Hitlerį, išdavinėdami paslaptis.

Po I Pas, karo, Roessler pasidarė žurnalistu, metėsi į filosofiją, pasidarydamas artimybę su židuliu filosofo Berdiaevo, Karl Barth, o vėliau perėmė redaguoti žurnalą "Das National Theater".

Jis nuolat sukosi karininkų ratelyje, kuriuos nacių žvalgybos viršininkas Schellenberg pavadinė Tauragės konvencijos dvasios pasekėjais. Kaip žinoma 1812 m. Tauragėje buvo pasirašyta tarp vokiečių generolo Yorck von Wartenburg ir rusų armijos generolo Dibičio sąjunga, nukreipta prieš Napoleoną. Tarp I ir II Pas, karo vokiečių armijoje buvo nemažai karininkų, reiškančių rusams simpatiją.

1933 m. Hitleriui paėmus valdžią, Roessler Berlyne susipažino su šveicar Xavier Schnieper, 23 metų amžiaus, kurio tėvas buvo teisingumo ministru Lucerno kantone. Jaunasis Schnieper, dėl savo socialistinių idėjų šeimoje buvo laikomas "paklydusiu". Greit tarp jų užsimezgė draugystė ir Schnieper suprato, kad Roessler gali "daugiau daryti" negu redaguoti teatralinį žurnalą. Jis pasiūlė jam persikelti į Šveicariją. Roessleriui idėja patiko ir su savo žmona Olga išvyko gyventi į Lucerną.

Kai vokiečių vyr. kariuomenės vadovybės karininkai buvo priversti duoti ištikimybės priesaiką Hitleriui prieš gen. von Fritsch, didžiojo karo ministerijos salėje Berlyne, dešimt Roesslerio draugų neatsisakė nuo priesaikos. Jienepasirinko tremtį. Bet kiekvienas jų savyje davė kitą priesaiką, visomis priemonėmis kovoti prieš Hitlerį ir jį sunaikinti. Mažas vilties spindulėlis jiems spindėjo Roesslerio asmenyje. Jis buvo pasiruošęs jiems patarnauti, sėdėdamas Lucernoje, kur su keliais bičiuliais šveicarlais buvo atidėjęs knygų leidyklą Vita Nova, pasiilkdamas direktoriumi iki savo mirties 1958 m.

Jo leidykla pasižymėjo knygų prieš nacizmą leidimu. Čia jis taip pat rašė straipsnius įvairiems laikraščiams. Savo draugų iš Berlyno painformuotas, jis

prieš mėnesį įspėjo pasaulį apie Hitlerio planuojamą vokiečių kariuomenės įvedimą į Reino kraštą. Jis taip pat atidengė užkulisius gen. Werner von Fritsch nušalinimo ir Austrijos užgrobtimo. Daugelis šveicarų skaitytojų buvo nustebinti jo straipsnių, kuriuos jis pasirašydavo "R. A. Hermes", informacijų teisingumu ir pranašysčių pasitvirtinimu.

Bet Roessler tikrąją veiklą pradėjo vystyti tik 1939 metais.

Gegužės 23 d. Berlyne pas Hitlerį kabinete susirinko keturiolika aukštųjų karininkų, tarp kurių buvo Goeringas, Milch, Raeder, Schneiwind, Keitel, Brauchitsch ir Halder. Tą dieną ten buvo sutarta dėl tų metų vasaros įvykių, karo pradžios prieš Lenkiją, Prancūziją ir Angliją.

-- Paslapties išlaikymas yra svarbiausia pasisekimo sąlyga, -- pareiškė Hitleris. -- Aš šitą planą dar neatidengsiu Italijai nei Japonijai. Mano vyriausiasis štabas, labai gaila, man nesuklaido pasitiekimo jausmo. Mūsų studijos neturi būti štabui duotos. Sudarykite prie OKW ribotą komisiją, kuri paruoš karinius planus.

Hitlerio nepasitikėjimas savo štabui turėjo pagrindą.

Gegužės 30 d. du vokiečių karininkai, apsirengę civilizai, išlipo iš traukinio Lucerne stotyje. Tai buvo generolai Fritz T. ir Rudolf G. Roesslerio draugai ratelio "galvos". Roessler, saugumo sumetimais, juos priėmė pas save namuose Lucerne priemiestyje, bet ne leidykloje, kuri galėjo būti sekama.

Tai buvo svarbus pasitarimas. Abu generolai patvirtino Hitlerio priimtą nutarimą vasarą pradėti karą. Jo nebebus galima išvengti, bet jie norėjo suklaidinti nacizmui laimėti.

Šiandien iš tos grupės liko gyvas tik vienas gen. Rudolf G. Jis su draugais OKW turėjo svarbius postus transporte, karinėje ekonomijoje, ir Brauchitsch su Halderiu jiems buvo atidavęs duris į ofenzyvių būrą...

-- Visa tai mums pasitarimas, -- sakė jie Roessleriui. -- Mes duosime visas informacijas, kurios mums atrodys svarbios, tavo dispozicijai. Jas atiduok ar pariduok kam norėsi. Mūsų didžiausias noras, kad jos atsidurtų nacizmo prieš rankose.

Roessleris išklaušęs pasakė: -- Ar jūs pagalvojote apie šio žaidimo pavojų. Vieną kartą pradedus, mes nebegalėsime sustoti.

Rudolf G. atsakė: -- Mes tai gerai žinome ir atsimink, kad tu visad būvai mūsų sąžinė. Dabar labiau negu bet kada mes tavęs reikalingi. Mes neturėsime progos susirašinėti ir susitikinėti, bet Fritz tau pasakys, kaip palaikysime ryšį.

Fritz T. padavė jam nedidelį lagaminėlį. Laimei, ant sienos munitininkai jo neatidare. Tai buvo rizikinga. Jame buvo išardytas trumpų bangų radijo priimtuvas ir siųstuvas, kurį naudojo vokiečių kariuomenė. Fritz T. jį paėmė iš armijos sandėlių parsinešdamas namo atskromis dalimis. Pavogti schemą buvo nesunku, gi sumontuoti jau būtų tik vaiko darbas.

Roessler Šveicarijoje turėjo patikimą draugą Christian Schneider, žydų kilmės, tarnau-

jantį Tarptautiniame Darbo Biure, kuris galėjo atlikti montavimą.

Fritz T. padavė Roessleriui kodą ir visas kitas informacijas, kaip veikti su aparatu ir kokiomis valandomis klausytis. Kiekviena informacija apie armiją turės priešžodį "Werther". Oinformacijos apie aviaciją, priešžodį "Olga".

Wehrmachto vyriausioji vadovybė OKW buvo panašiai amerikonišką Pentagoną ir užsimaskavusiems vokiečių karininkams buvo nesunku prieti prie informacijų. Jei 1925 m. vyr. kariuomenės vadovybėje buvo 220 karininkų, tai 1939 m. jų skaičius jau siekė 2000, neskaitant 7000 valdininkų, ir kiekvienais metais tas skaičius didėjo.

Jie dirbo Tirpitz, Wilhelmstrasse, Bendlerstrasse ir Maybach stovyklos pastatuose, pilni tarpusavio intrigų. Bet šalia tos masės nedidelė grupė karininkų ramybėje dirbo prie Wehrmachto organizavimo darbų. Tarp tų karininkų buvo ir dešimt Roesslerio draugų.

Pasinaudodami veikiančia vyriausioje vadovybėje anarchija, jie lengvai galėjo pasislėpti savo špionažinę veiklą, pasivogti ruošiamų operacijų juodraščius. Visos tos žinios buvo persiunčiamos iš OKW ryšio centro, kuriam vadovavo gen. Erich Fellgiebel. Čia buvo dvi milžiniškos salės, kuriose be sustojimo veikė dieną ir naktį įvairūs siųstuvai, komunikudami su armijos daliniais. Radiotelegrafistai, kodu nežinodami, negalėjo skaityti duodamų pranešimų turinio, išpildydami tik tai, kas jiems įsakyta.

Fritz T. buvo vienas iš gen. Fellgiebel pavaduotojų, tad jam nebuvo jokių sunkumų persiųsti pranešimą. Tam darbu jis naudojo du patikimus seržantus, kurie niekad nestatydavo jam jokių klausimų ir pasikeisdami persiūsdavo pranešimus "Werther" arba "Olga", nežinodami, kam tie pranešimai skirti nei ką savyje jie turi.

Liko nutarti svarbiausią dalyką. Kam visas tas informacijas duoti? Šį klausimą turėjo išspręsti Roessleris. Aišku, tuos pranešimus jis nesiruošė siųsti vakarų valstybių ambasadoms. Pirmausia, jo neklausys ir pagalvos, kad tai provokatorius. Vienas kelias buvo, jas perduoti šveicarlams. Šveicarija jį priglaudė 1933 metais, tad geriausiai jai informacijos ir perduoti.

Žinodamas, kad jo bičiulis Xavier Schnieper dirba Massono vadovaujamoje žvalgyboje, Roessler pasiūlė susitikti ir neatidengdamas pilnumo savo veiklos, pasakė, kad iš tikrų šaltinių turįs žinią, kad greitai laiku Europoje kils karas. Kartu jis pastebėjo, kad artimojo ateity jis turėsias daug svarbių informacijų tuo reikalu.

Roessleriui sutikus, kad būtų leista atidengti jo vardą, Schnieper pristatė savo tiesioginiam viršininkui majorui Hans Hausmannui, kurio uždavinys buvo rinkti informacijas apie Vokietiją. Roessler tuoj sutarė su juo bendradarbiauti.

Ryšis tarp Berlyno ir Lucernos pradėjo veikti. Staiga rugpjūčio 23 naktį Roesslerio radi-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRASAI ***

PAVLUŠAI BUVO TIK ŠEŠIOLIKA metų. O jau sėdėjo Butyrkėje, Maskvoje, 1940-ųjų rudenį. Buvęs "bezprizornikas", -- be priežiūros augęs pamestinukas, -- vėliau valdžios globotinis, mokomas cinkografo amato. Peranksti pasiskubino panaudoti praktikoj pirmąsias to amato žinias: perfotoğrafavo ant cinko 10 rublių pinigą. Sakė, kad juokais, bet čekistai juoko nepažįsta, ir Pavluša iš cinkografijos atsidūrė Butyrkėje. Klausiam kiti, ką darysi, Pavluša, kai -- ir jeigu! -- išėisi iš kalėjimo. O, sako, perskaitysiu viso pasaulio knygas ir viską sutvarkysiu teisingai.

Netikėjo, kad ne tik pasaulio, o nei Butyrkės knygynui perskaityti neužteks gyvenimo. Mat, skaitė greit. Gaunam, sakysim, Gogolio "mirusias sielas", ir nespės nei miego laikas ateiti, o Pavluša jau duoda knygą kitam, -- perskaitė. -- Na, kaip? -- A, niekai, Kvailas buržujs užsimanė lavonais spekuliuoti. Asilas. Kas gi pirsks?

Pasklido prieš keletą metų Amerikoj pasakojimai, kad prezidentas Kennedy nepaprastai greitas skaitytojas. Užsiliepsnojo greitai skaitymo manija. Atsirado kursų, atsirado vadovėlių su elektro. baterijomis varomais prietaisais skaitymo greitui matuoti, žodžiu, -- greitas skaitymas tapo "dienos šūks". Gal viliojo pavydys: greit skaitysi, gali tapt prezidentu ir viską teisingai sutvarkyti... Nei nežinojo amerikiečiai, kad ir šiuo išradimu rusai juos buvo jau pralenkę: Pavluša gi prieš 20 metų Butyrkėje rengęs greitą skaitymą visą išspręst.

Mažvydas savo knygėlėn įdėjo kvietimą: imkit mane, skaitykit ir permankyt. Turbūt nemaža greito skaitymo užsidegėlių pajuto, kad toks skaitymas ne visada spėja permanymą tempt paskui save. Ar tik ne todėl tas užsidegimas neilgai telpesnojo, ir jau kuris laikas atrodo priblėsęs. Bet, pasirodo, dar ne visi užgesę. Štai, V. Meškauskas sakosi (Dirvoj, 29 nr.) Metmenis visada perskaitęs vienu ypu, nors tai esti ir storoka knygėlė. Ir naująjį (10) Metmenų numerį greit perskaitęs, greit ir pastabas ir nuomones viešai pasakė, iš anksto jas apsaugojęs skydu, pasiskolintu iš šių užrašų, -- skydu, turbūt turinčiu pastabų-nuomonių "nemažius brūkštelėjimus" apsaugoti nuo kokios nors "gvoaltaunos" Metmenų avilių bičių (ar širšių?) reakcijos.

Jeigu tokia buvo to skydo intencija, tai gal apdairumas bus buvęs ir be būtinio reikalo: tose pastabose-nuomonėse nėra tokių "nemažius brūkštelėjimų", kad kam nors būtų dėl ko "gvoalta" kelti. Tik, regis, bus iššęs kitas "brūkštelėjimas" -- brūkštelėjimas ne Metmenims, o per greitą, vienapio skaitymo metodui. Taip ir tiesias ranka atsiimt atgal iš šios vietos paimtąjį skydą ir, juo prisidengus užrašytį įspūdį apie greito skaitymo pasekmes.

Kaip Pavluša iš Gogolio satyros teišėjo išvada, esą Čičikovas sugalvojęs leistas į neaprakstą spekuliaciją lavonais, taip čia iš teizės -- kovojam ne dėl santvarkos, o dėl lietuvių teisės turėti savo valstybę -- išėjo išvada, kad taip "prieisime prie zoologinio šovinizmo"... Arba -- iš nuomonės (vistiok, ar ji pakankamai ar nepakankamai pagrįsta), kad kraštutinis amerikėnis dešinės antikomunizmas nesąs pakeliui su lietuvių nepriklausomybininkų interesais, pasidarė išvada, kad tai himnas kairėi.

Toki greitą skaitymo rezultatai primena ne tik Pavlušą iš Butyrkės, bet ir vieno prieš apie keliolika metų Amerikon atvykusio mūsų visuomenininko nusiskundimą dėl čia tada rastų santykių su laikuriais senosios kartos Amerikos lietuvių veikėjais. Jisai tada sakė: "Vargas susišnekėt tik su tais, kurie išgirdę, kad sakaisi Lietuvą mylįs, užsi-puola, kad tu neapkerinti Amerikos". Ir Metmenims ne mažesnis bus vargas susišnekėt su vienapiais skaitytojais, iš didelio skubėjimo išskostančiais į tokias kontrastiškas išvadas...

Mūsų lietuvių, žinoma, iš viso nėra perplačiai užsikrėtusi skaitymo liga. Bet kiek yra, tai, regis, be aukštos temperatūros, be didelio skubėjimo. V. Meškauskas -- gal ir netyčia -- bus įspėjęs kitus Metmenų skaitytojus kaip tik nesukubėti, o skaityti taip, kaip Mažvydas patarė. Kas ne kas, o A. Gurecko straipsnis 10-jame numeryje, pirma, negu jam kas pritar ar priešinsis, skaitytinas itin atidžiai, ir ne vieną kartą. Tokio esminio mūsų dabartinės politikos klausimo dar niekas iš mūsų nėra taip esniškai nagrinėjęs.

jas pagavo pranešimą, kad tą rytą vyr. vadovybės specialame posėdyje gen Halder pranešė, kad Lenkijos puolimui paskirta rugpjūčio 26 d.

Tik anglams ir prancūzams desperatiškai manevruojant, šis puolimas buvo atidėtas rugsėjo 1 dienai. Rugsėjo 2 d. Europoje prasidėjo karas ir dabar Roesslerio rādijas pradėjo aktyviai dirbti, kad sužlugdžius režimą, kuris ketino viešpatauti tūkstantį metų...

(Bus daugiau)

ADENAUERIO LAISKAS ST. MOTUZUI

Vokietijoje, Vechtos prie-glaudoje gyveną lietuviui, buv. Vokietijos kanclerio dr. Konrado Adenauerio 90-tojo gimtadienio proga pasveikino jį, palinkėdamas Dievo palaimos, geros svei-

katos dar daugelį metų dirbti savo tautos gerbūviui ir pavergtų tautų išlaisvinimui. Reiškiant padėką buv. kancleriui už globą, St. Motuzas išdrožinėjo ir padovanojo visų lietuvių vardu kopyltstulpį, vaizduojantį pavergtą Lietuvą (po kryžiumi klupo moteris, grandinėmis surakintą, rankomis tvorėlė apraizgyta spygliuotomis vielomis, varteliai užkalti). Kopyltstulpio nuotrauką su jo autorium buvo patalpinta "Oldenburger Muensterland" dienraštyje, o vėliau ir buv. kanclerio padėka, sekančio turinio:

Didžiai Gerbiamas pone Motuzai!

Labai širdingai dėkoju Jums ir Vechtos senelių prieglaudos lietuviams už jų gerus linkėjimus mano 90-tajam gimtadieniui. Tas Jūsų ranka piaustytas kryžius, tas, kaip Jūs rašėte, simbolis Jūsų pavergtos Tėvynės, mane labai sujaudino. Aš dėkoju Jums, kad Jūs jį man atsiuntėte, ir už tuos žodžius, kuriuos man radote.

Su draugiškais linkėjimais

Jūsų

Adenauer

NEUŽMIRŠKIT
LAIKU
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Blackberry Brandy 5th — 3.69
2. Imported 80 proof Scotch whiskey 5th — 3.98
3. Canada Dry Vodka 80 proof 5th — 2.98
4. Wisnowa Cherry Liqueur 5th — 3.39

5. Import. German May Wine 5th — 0.98
6. Import. French Napoleon Vermouth 5th — 1.19
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Botl. — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio, Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PATRIOTIZMO PAMOKOS

-- "Mes, amerikoniai, esame linkę priimti gyvenimoteikiamus malonumus, naudą ir laisvę kaip mums užtikrintus dalykus. Jaunuosius ir aš tuo atžvilgiu kaltas. Tačiau, praleidus metus laiko šioje karo nuterintoje šalyje ir pamatius, kokiame sąlygose žmonės priversti čia gyventi, niekad taip nebesijausiu, kaip pirmiau."--

-- "Dabar jau tikrai suprasiu ir įvertinsiu dovanas, kurias man teikia didi ir puiki mano tėvynė."--
Tai ištraukos iš vieno lakūno laiško, kario, išsilgusio savo šeimos (žmonos ir 3 vaikučių). Pabaigoje jis rašo nesigailęs pastangų, dirbant po 12-13 valandų su savo ginklo draugais Pietų Vietname.

Spaudoje tilpo daug laiškų, iškeliančių patriotizmo momentą tiek iš rašančiųjų kariams, tiek iš karių atsakymų. Tai laiškų formoje laikraščių pristatomos nuotaikos, tuo būdu apeinant, o gal ir stengiantis išbalansuoti tų kolumnistų nuolat peršamas sugestijas, kuriose karo su komunistais reikšmė ir prasmė stengiamasi paversti amerikoniškosios "ne į savo reikalus".

Kad ir skaudžios ir ne vienam tragiškos tos patriotizmo pamokos, bet jos parodo, kad krašto

gyventojų gerovė ir laisvė nesukuriamos ir neišlaikomos bytinikiškais šūkavimais ar užsidarymu savame kiaute. Tų pamokų metu amerikonių kariai, vyresnio ir jaunesnio amžiaus, pastatomi akis akin prieš komunistinių užmačių tikrovę, prieš veidrodį, kuriame jis mato save ir savojo krašto gerovę, bet kartu ir tuos pavojus, kurie tai laisvę ir gerovę graso.

Gerbūviu, laisvę ir pažangą gyvena ir naudojosi ištisa eilė Europos tautų, jų tarpe ir Lietuva. To gerbūvio metu, o net ir pavojams priartėjus, ar daug kas patikėjo, kad tokia gyvenimo eiga niekieno negali būti užgarrantuojama ir kad visa tai vyksta savaime be kieno nors pastangų ir pasiaukojimo?

Kad ir ne Vietnamo fronte būdami, dažnai pasiskelbiamie patriotais esą vien todėl, kad, nesutikdami su komunistų okupacija, apleidome savo kraštą. Dažnai pasiskelbiamie patriotais esą, užsidedami gražių ir skambių žodžių vainiką ant galvos, kitiems ta pačia proga papildami pamazgas. Toje žodžių kovoje susiaurėjame ir ieškome lengviausia pasiekiamo "priešo", tuo būdu išvengiant tikrojo kovos ir darbo lauko.

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU?
DIRVOS PRENUMERATA METAMS
PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ
STUDENTAMS
TIK \$6.00

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAI

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinio mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1966 metų kovo 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

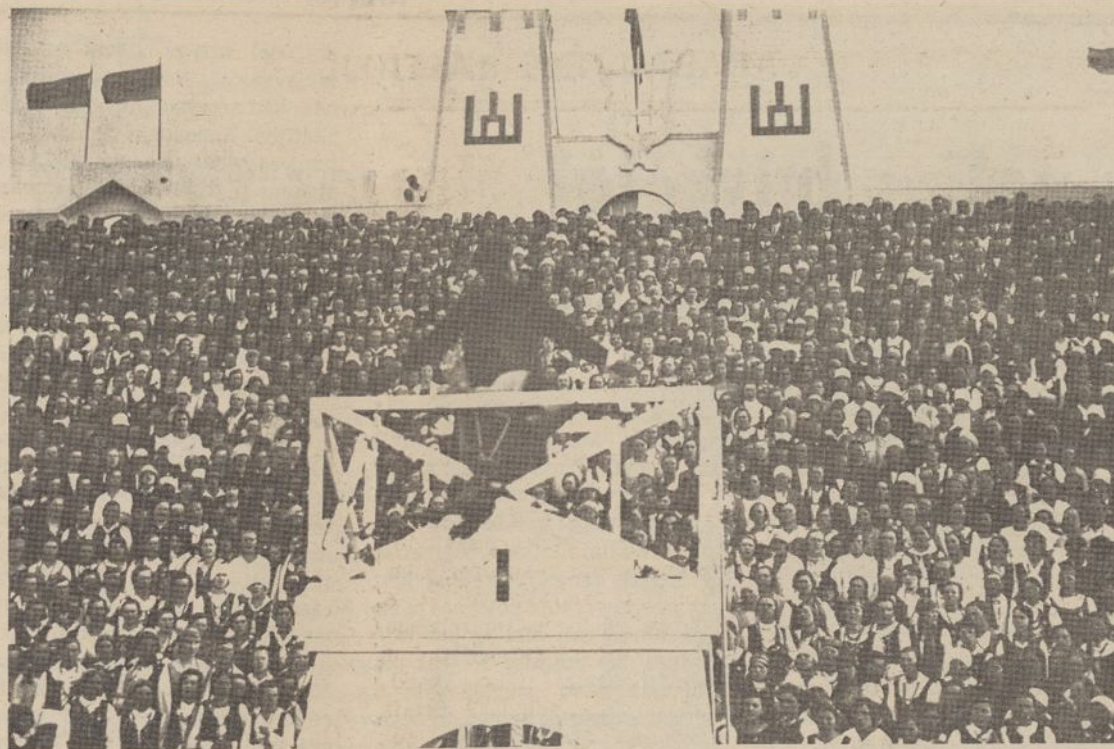
PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1966 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprastai balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nusprendė, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitais metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

Vaidas iš pirmosios Dainų šventės Kaune, kuri įvyko 1924 m.

PASaulio LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO BELAUKIANT

K. S. Karpus

Paskelbus 1966 metus Jaunimo Metais ir rengiantis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui, kuris įvyks Chicagoje birželio 30 - liepos 3 d., noriu priminti skaitytojams, kad iki šiol rengti ir rengiami Pasaulio Lietuvių seimai, kongresai, dainų šventės ir sporto šąskrydžiai yra tik tęsinys to, kas jau nepriklausomoje Lietuvoje buvo pradėta vykdyti. Jeigu ne sovietų smurtas, Lietuvoje iki šiol jau būtų buvę surengta keletas olimpiadų ir kongresų, dainų švenčių, pasaulio lietuvių suartinimui su Tėvyne. Būtų išvystyta artimas bendradarbiavimas ir gausus išeivių Lietuvos lankymas.

Girtinas ir reikšmingas yra visas tas veikimas išeivijos sąlygose - ne tik vien jaunimo, bet ir visų lietuvių. Geresnėse sąlygose gyveną JAV lietuvių lengvai gali pasiminti ant savo pečių tęsimą tokių judėjimų.

Visuose tuose sąskrydžiuose - susirinkimuose įjungiami, kaip dabartinės mūsų likimo sąlygos reikalauja, ir pastangos išskirti sovietų smurtą prieš Lietuvą.

Pirmutinis Pasaulio Lietuvių Kongresas buvo surengtas 1935 metų vasarą Kaune, Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pastangomis. Atstovų ir svečių dalyvavo iš plataus pasaulio, vienas buvo net iš Mandžūrijos. Gausiausia paskirą grupę užsieniečių, žinoma, sudarė dalyviai iš JAV, su daugeliu jaunimo.

Nepaprastai iškilmingai ir gausi jaunimo buvo 1938 metais Kaune surengta pirmutinė Lietuvos Tautinė Olimpiada. Ji sutraukė daug sportuojančių ir dainuojančių jaunimo iš Amerikos.

Šiais Jaunimo Metais visuose laisvuose kraštuose, kur tik yra lietuvių, renkami parašai. Jaunimui suvažiavus, kongreso metu bus įteikta Jungtinėms Tautoms peticija, pasmerkianti rusų kolonializmą Europoje ir grąžinti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Kitos jaunimo suvažiavimo dalybos bus pramoginės, lietuvių dvasioje, jaunimo susiartinimui labai naudingos.

Parašų rinkimas kongreso proga nėra naujas dalykas mūsų išeivių kovoje už Lietuvos laisvę. Po I Pasaulinio Karo, nors Lietuva buvo pripažinta de facto, Washingtono šiau čiant galvojimams, kad gal pavyks atstatyti Rusiją su senomis sienomis, Lietuvai de jure pripažinimas nebuvo žadamas.

1919 metų balandžio mėnesį bendras tautininkų ir katalikų komitetas nutarė surinkti milijoną parašų peticijai, kad Lietuvai būtų duotas de jure pripažinimas. Parašai buvo greitai surinkti, bet jų įteikimui sąlygos buvo tiek nepalankios (prezidento Wilsono administracijos pabaigoje), kad peticija buvo įteikta tik naujai išrinktam respublikonų prezidentui Hardingui 1921 metų gegužės 30 d. Jo pritarimu, Lietuvai de jure pripažinimas buvo suteiktas 1922 metais liepos 28 d.

De jure reikalavimo atveju, 1919 metų balandžio 23 d. New Yorke buvo surengta manifestacija. Eisenoje įspūdį darė daug lietuvių kareivių rikiuotėje ejučių, pilnoje uniformoje, neseniai

grįžusių iš karo frontų Europoje. Choral atliko dainas; kalbas sakė žymūs amerikiečiai, rėmę Lietuvos respublikos paskelbtą nepriklausomybę. Jie skelbė raginimus Washingtonui paskubėti su de jure pripažinimu.

Teko girdėti, kad šio Jaunimo kongreso metu yra numatyta pasamdyti kokį informacijos biurą garsinimui spaudoje ir per radiją Lietuvos bylos, kurioje didžiausia kaltininkė yra Sovietų Sąjunga.

Ir 1919 metais balandžio 30 d. Lietuvos išreklamavimui Amerikos visuomenėje minėtas bendras lietuvių komitetas įsteigė New Yorke biurą, kuris užvertė amerikiečių spaudą straipsniais apie Lietuvą. Lietuviai patriotai tam tikslui sudėjo ir buvo išleista apie \$60,000.

JAUNIMO BENDRADARBIAVIMAS SU SENIMU

Kalbant apie Pasaulio Jaunimo Kongresą, galvoju, kaip būtų rengėjams naudingiau patarti: ar kad pasimokintų iš praeities klaidų, ar iš pirmesnių pasiekimų.

Kadangi jaunimo suvažiavimas priklausys daugiau nuo senimo padėtų pastangų paremti, reikėtų, apie jaunimo pastangas kalbant, vengti sudaryti įspūdį, kad tik jaunimas tą įvykį padarė pasekimu, kad senimo organizacijos negalėjo to sugalvoti, kad Lietuvos laisvinimo byla tik jaunimas judina, ką senųjų organizacijos buvo užmigdę (panašiai pasireiškia A. Rimvydas š. m. "Aidų" nr. 1, vertindamas jaunimo surengtą manifestaciją New Yorke lapkričio 13 d.).

I Pasaulinio Karo metu, pradėjus išeivijoje Lietuvos nepriklausomybės atstatymo darbą, nuo pat pirmutinių suvažiavimų - seimų 1914-1915 metais iki paskutinių manifestacijų, 1919 ir 1921 metais New Yorke ir Washingtono reikalaujant de jure pripažinimo, to meto jaunimas dirbo išvien su senimu, tose pačiose organizacijose, tuose pačiuose komiteuose ir komisijose ir delegacijose, nesisivaidydami palaidais sakiniiais, bėk senimas nesugeba dirbti. (Senimas jau 1880 metais vadovavo lietuvių judėjimui šiame krašte; jaunimas atvyko į JAV tarp 1900-1910 metų).

Rengiamo Jaunimo Kongreso eigoje išskyla labai svarbus klausimas -- ieškojimas priemonių sulaukyti jaunimo nutautėjimą, nubirėjimą nuo lietuvių, svetimuose kraštuose augant. Ir šis reikalas labai rūpi senimui, tėvams, kurie deda pastangas kongreso pasiekimui užtikrinti. Tai senimo ir patarimai, ir mintys turėtų būti pabota.

JAV Lietuvių Bendruomenės, senimo vadovaujamos organizacijos, centro valdyba neseniai skelbė:

"Visu aštrumu jaučiame laisvojo pasaulio lietuviams grėsiantį nutautėjimo pavojų."

Dabar kartojasi -- ir toliau labiau plis -- tai kas buvo anksčiau išeivijos rūpestis: Tėvų širdgėlos, ašaros dėl jaunimo vedybų su kitataučiais.

Senimas aukojosi, kad Jaunimo Kongresas pavyktų. Jaunimo susiartinimas, pažintys, bendravimas pagelbės nors daliai jaunimo įsisamontinti ir ryžtis dirbti sau, savo aplinkumai, savo lietuvių bendruomenei ir savo tėvų žemės laisvei. Tarp kitko, susipažinimas pasitarnaus ir kele-

tui jaunuolių susiporavimui, kas reikš išgelbėjimą jų nuo dingimo savo tautai.

Kongreso metu Chicagoje girdėsime ir anglų, ir portugalų, ir ispanų, ir kitomis svetimomis kalbomis kalbančius lietuviukus...

Gyvenamas kraštas nustato jaunimo kryptį, ir nuo to išstruktū labai sunku.

KOVA DĖL LAISVĖS

K. Januškevičius

Baltijos kraštai yra geografinis Europos centras. Tačiau šiandien jie yra pavergti Sovietų Sąjungos. Tokiu būdu laisvos Europos kontinentas yra sumažėjęs. Vakariai su Rytais šiandien daugiausia susitinka Berlyne, bet tai ne susitikimas, o tik aštrus susikryžavimas komunizmo apsuptyje aplinkoje. Todėl, kai šiandien kalbama apie Europą, kalbama tik apie sumažėjusią Europą, t. y. mažesnę už save pačią. O tikroji Europos geografinė širdis yra pavergta Europos dalis, jei, pavyzdžiui, tektų palyginti Lietuvą, Latviją ir Estiją su taip vadinamais Rusijos sateitiniais kraštais. Vilnius, Ryga ir Tallinas, senieji kultūringi miestai, šiandien yra tapę provinciniais mazgais, o ne europiejiniais centrais, kokie jie buvo ir turėtų būti.

Būdinga, kad Europos geografinė širdis nėra viena kokia didelė tauta, bet mažos tautos. Tai labai tinka Europos sąžinės patikrinimui. Europai, pirmutinei paskelbus laisvės ir lygybės principus, pridėra, kad jos galingosios tautos išmokyti garbingai santykiuoti su mažomis tautomis. Tačiau jau 25 metai, kai Baltijos kraštai stengiamasi išbraukti iš nepriklausomų valstybių tarpo. Rusija, užgrobęs Baltijos kraštus, bando juose sunaikinti visas vakarietiškas įtakas.

Europos geografinis centras niekuomet nebuvo vien tik vieškelis. Lietuva, Latvija ir Estija turi savo individualias turtingas kultūras. Tačiau šiandien Rusija stengiasi tas kultūras sugriauti, kraštus kolonizuoti ir iš Europos geografinio centro padaryti pilką masę, o tų kraštų pabėgėliai laisvame pasaulyje sukuria daugiautautinės kultūros darbų, negu tai gali padaryti pavergti broliai tėvynėje. Pavyzdžiui, Lietuvoje išėina tik vienas kultūrinis žurnalas, kai išeivijoje jų yra keli ir net bando specializuotis sritimis.

Paradoksiška, kad pačiai Europai, atrodo, mažiausia rūpi jos geografinės širdies stovis. Beje, jog pati Europa šalia laisvės ir lygybės principų lygiai gračiai ir net tvirčiau kėlė ir kelia (Rusijos atveju) prievartavimo ir išnaudojimo taip vadinamas politines realybes. Gi vakarietiški Europos kraštai šiandien linkę naudotis nesidomėjimo politine realybe.

Todėl pribrendo laikas išnešti Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylą į platųjį pasaulį, ir į visas pasaulio tautas. Iš tikrųjų šių trijų kraštų reikalai nėra vien tik jų asmeninis dalykas, nėra vien tik Europos fizinis ir dvasinis suardymas (nors šiandien su plėšikiškąja Rusija Europos kraštai linkę geriautart, negu pyktis kol dangus ant jų galvos negrūda), bet visos žmonijos rūpestis. Kad toks jis iš tikrųjų yra, matome jau iš daugelio tautų paramos mūsų tikslui, lankant Jungtinių Tautų įvairias delegacijas. Visi kiti kontinentai pralenkia Europą savo teigiamomis reakcijomis.

Gal būtų mūsų valstybės būtų nebuvo tiek jautrios laisvės ir nepriklausomybės principams, jei mūsų nebūtų ištikus nelaimė. Tačiau šiandien mes esame tapę ne vien tik geografinė, bet ir moraline Europos širdimi su savo besąlyginiu laisvės ir nepriklausomybės išpažinimu. Užtat turime būti darbūs, budrūs ir principingi savo uždavinį įgyvendinime.

Baltic Appeal to United Nations ir yra specialus įrankis šiam tikslui siekti. Ir per jį kalba lietuviai, kartu su savo likimo draugais latviais ir estais.

Vaidai iš olimpinų žaidimų Kaune 1938 metais.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Tautos valios reiškėjai

Perdaug įrodinėju?

Tikrai perdaug, tikrai. Ir pats nesuprantu, kodėl man kartais užsina toks pamišimas įrodinėti. Juk nėra jokios vilties septyniais straipsniais pakeisti tautos būdą ir politinių organų nutarimais ginamus įsitikinimus, už kurių dar stovi mažiausia septynių šimtmečių tradicija. Kaip bebūtum narsus, kiek tavo šniviai būtų taiklūs, visai aišku, kad per šešių minučių apšaudymą tu niekaip nesugrįšiš pilies, kuri buvo sumūryta per šešis milijonus valandų.

Pagaliau sakoma: kas perdaug įrodo, tas nieko neįrodo. Nors ne visai suvokių tokios išminties turinį, bet čia atmintyje išskyla atvejais, kaip kartais šia "taisykle" pasinaudojama.

Kai 1940 m. birželio mėnesį iššauktas Maskvon pagalbėti min. pirmininkui Merkiui gintis nuo Rusijos kaltinimų mūsų nedraugiškumu Kremlinui ir sovietinių įguly "persekiojimu" Lietuvos užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys kiekvieną sovietų melą ėmė griauti faktų ir kiekvieną grasinimą atremti juridiniu argumentu, Molotovas kurį laiką nekantriai klausėsi ir staiga su visu chamui prideramu arogantišku nu Urbšio kalbą nutraukė žodžiais:

-- Jūs perdaug įrodinėjate...
Kitą naktį Lietuvai buvo padikuotas žinomasis trijų punktų ultimatumas.

Todėl tuo tarpu neįrodinėsiu. Kiekvieną įrodinėjimą juk vistiek tuoj seks neįtikintųjų ir nepatenkintųjų klausimai: tai ko gi nori? kodėl nepasakai, kas daryti? kas konkrečiai, ponas, aha?...

Dialogą būtų galima gana greit ir "konkrečiai" užbaigti, jei savo dispozicijoje turėčiau bent porą divizių. Su tų argumentų kortomis, kaip žinoma, politikos darymas ir pati kova žymiai palengvėja. O aš neturiu net surūdijusio šautuvo, jau nekalbant apie policijos rezervą ar batalioną kareivių. Iš tikrųjų, savo žinioje neturiu net nė vieno laisvės kareivio, nė vienutėlio.

Tačiau nežitrint viso tokios padėties makabriško humoro, po mėnesio debatų jaučiuos nuokęs konkrečiai įteikti savo "ultimatumą" ne iš trijų, bet iš keturių punktų pradžia (paskui galės jų atsirasti ir daugiau):

1. Vliko pirmininko paskaitoje išdėstytos "Lietuvos laisvinimo sampratos" penktąjį punktą apie politinio prado pirmenybę prieš kultūrinį pradą -- išmesti visiems laikams, niekad tos tokios nesąmonės nebekartoti, nes tai yra grynas nesupratimas ar greičiau vien neatsakingas skambėdžias, teoriskai klaidingas ir praktiskai žalingas, pradedant nuo žilosios senovės

ir baigiant dabarties aplinkybėmis.

2. Pastarojo Vliko seimo penktąjį nutarimą, kad "Lietuvos laisvės kova yra visų pirma politinė kova" ir t. t., vykstanti ir aplamai apimanti bemaž tik Los Angeles Rezoliucijų Komiteto pasistatytus tikslus bei naudojamas "spaudimo" priemonės, -- dar kartą labai kritiškai ir nuodugniai persvarstyti, išeinant iš žymiai platesnio supratimo plotmės, kad lietuvių tautos išlikimo ir Lietuvos laisvės kova toli gražu nėra tik politinė ir tuo labiau ne politinė "visų pirma" dabartyje bei artimiausioje ateityje.

3. Stipriai supurtinti, atidžiai persijoti, iškoreguoti ir papildyti lietuvių tautos išlikimo ir Lietuvos laisvinimo sampratos doktriną ligi išsamios principinės ir praktinės sistemos lygio, remiantis pastarųjų 25 metų tautinės rezistencijos bei įvairių lietuviškų veiksmų patyrimais ir tarptautinės padėties raidos realybėmis.

4. Atnaujinti, o jei tai būtų niekaip nebeįmanoma, maišto ar revoliuciniu būdu pakeisti ir šio laikotarpio uždaviniams pritaikinti galutinai pasenusią užsienio lietuvių visuomeninių ir politinių veiksmų struktūrą.

Vargu šis mano ultimatumas kam nors padarys įspūdį.

Pirmiausia, dėl šiek tiek harvardiško stiliaus, be jokio reikalo rodančio tik rašančiojo pretenzijas į mokslingumą, už ką teisingai vis piktinasi Anis Rukas su K. S. Karpiu. Antra, šiandien ultimatumų net ir gališkai galūnoms nebeįteikinėja, nes jų vertė buvo galutinai sukompromituota nuo Lumumbos laikų Kongo pilietinio karo metu, kai vienas iš laisvinimo armijos puskarininkis kitos iš laisvinimo armijos puskarininkio įteikindavo ultimatumus kelis kartus per dieną...

Jei dėl pirmųjų trijų punktų ir sutiks vienas kitas padiskutuoti, kaip padangėse pasivaikščiojant nuo vieno debesio ant kito, tai ketvirtasis punktas, neabejoju, bus iš karto ir griežtai atmestas. O jis gana svarbus, gana esminis mūsų temoje. Ir kas tada daryti po atmetimo, -- kariauti? Ko kito nebeturėdamos veikti gal ir kariaučiau, bet vėl bėda -- mano šalininkų armija susideda daugiausia iš pacifistų ar šiaip jau vienybininkų. Baslių jie nevartoja ir grasinančių anoniminų laiškų nėra šio...

Reikalaujamas pakeisti pasenusią mūsų politinių veiksmų struktūrą, iš karto "įžeidžiu" visas partijas, ir jos urmu stoties karan demokratijos ginti. Gal ir ne be reikalo, nes ketvirtasis punktas bemaž kėsina prieš nusistovėjusią jų "demokratiją".

Pradedant kadaise kone visais ir šiandien jau baigiant Stravinsku vėl bus įrodinėjama, kad partijos išreiškia tautos valią, jos yra tautos balsas, sudaręs "teisingą tautos atstovybę" ir "tik jos vienos yra kompetetingos reikšti ir vykdyti tautos politinę mintį".

Man tas akademinis klausimas kiek skirtingai gvildenasi.

Normaliais laikais, normalioje valstybės demokratinėje ar kitokioje santvarkoje politinės partijos tikrai gali būti ir yra valia, balsas bei mintis, -- bet pirmiausia savo grupių, apie jas susispietusių šalininkų, o ne visos tautos. Partijos nėra vienos, o dažniausia skirtingos ir siekiančios skirtingų, kartais net viena kitai priešingų tikslų. Tad partijos neišreiškia tautos politinės minties (kaip tvirtina Stravinskas), bet jas krūvon sudėjus -- tik politinių minčių sumą, kaip lygiai valių ir balsų sumą, kuri nėra vienoda, viena, lytė ir visiškai ta pati.

Mūsų specialiu atveju patriotinės lietuvių politinės partijos turi tą bendrumą, kad jos visos siekia nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo. Tai stambus ir rimtas politinis tikslas. Bet ar tik jų vienybė yra toks tikslas ir ar jos vienos tegali būti kompetetingos jį reikšti ir vykdyti? Tai juk yra visų susipratusių lietuvių patriotų tikslas. Gi prisirašymas prie vienos ar kitos mums labiau patinkančios partijos nė vieno iš mūsų nepadaro labiau kompetingų tikslui siekti. Parlamento gi nerenkam, jokios valstybės nevaldom, jokios tikros politikos nevykdom ir negalim vykdyti...

Išskyrus tą "tautos politinės minties" reiškimą ir garsinimą, mūsų partijos užsienioose jokių kitų politinių veiksmų negali vykdyti, neturi tam nei sąlygų, nei teisių. Kaip partijos, jos tėra tik intymūs, privati sambūriai užsiiminėti neva politiniu žaismu. Geriausiu atveju jos gali vesti ideologines diskusijas, kas būna įdomu, naudinga ir net svarbu tautiečių politinio galvavimo akirašiams plėsti. Bet tai lygiai gerai gali atlikti ir pavieniai ideologai, istorikai bei laikraštininkai, savo intelektualinių pasiruošimų įgiję kompetencijos nebūtinai iš priklauso kokiai partijai.

Pati didžiausioji nelaimė yra mūsų emigrantinių politinių partijų pasenimas ir išsekimas. Kaip mielos senutės besipruodu, iš kiekvienos raukšlės puikiai matyti, kad jų atstovaujamas politinių minčių turinys reiškia tautos valią ir balsą, realiai skambėjusį maždaug vis prieš 25 ar net 50 metų.

Lietuvių tauta prieš okupuotojė Tėvynėje nebeturėjo nei tei-

sių, nei sąlygų laisvai politinių idėjų raidai. Nėra jokios abejonės, kad senosios mūsų politinės partijos jaunesnėje generacijoje ten yra visai išnykusios. Laisvę atgavus ir demokratinė santvarka įsisteigus, jos ten, žinoma, iš naujo atsirastų. Tačiau labai maža vietos abejojai, kad senieji partiniai sambūriai, nežitūrint pasivadinių, nebebus tie patys, o išplauks iš radikalai pasikeitusios socialinės ir psichologinės struktūros.

Tad gal nereikėtų stiprinti tezės ir užsikirsti ant negyvenimiško principo, kad emigrantinių senųjų partijų likučiai užsienyje (labai negausūs skaičiumi, neaugantieji ir gana nekuriškieji ideologiškai) yra vienintelis autentiškas tautos balsas ir jo politinės minties visuma. Jei kas čia jaučiamas esą politikai, tai reiškia, kad turime būti atsargūs bei apdairūs ir bent kiek toliau pramatantieji ateities galimybes. Užsikirtimas, minties sustingimas ir trumparegiškumas yra labai blogi geros politikos palydovai.

Kiek tautos savo žemėje, tiek ypač užsienio gyvenimo sąlygomis tautinį balsą išsako, tautos aspiracijas ir dvasią išreiškia, jos formą išmodeliuoja ir turinį pripildo, tautinį gyvastingumą maitina ir grūdina, o tuo pačiu, tegu ir ne visai tiesiogiai, išryškina ir tautos politinių minčių spalvingą spektrą labiausiai tos kūrybinės pajėgos, kurios glūdi ir betarpiškai veikia pačioje visuomenėje, dažniausia už partiškai politinių grupelių erzeliojančio lauko. Jos visa tai išsako giliau, pilniau, įtikinamiau. O tos kūrybinės pajėgos -- pirmiausia reiškia -- dvasinius elementus, kultūrinius pradus, kai kada ir paskatus ekonominei pirmenybei.

Liudininku tegu stoja labai daug ko pamokantis 19-tasis amžius, kai lietuvių tauta buvo netekusi politinės laisvės ir dar neišauginusi tautinių politinių partijų. Lenkiškai rašę romantikai, gailaus ir pažangaus lietuviškumo srautu išsiveržęs Simanas Daukantas, vėliau aušrininkai su Basanavičium, varpininkai su Kudrka, Maironis ir Vaižgantas, Čiurlionis ir Rimša ir ... -- nebeišminėtume daugybės vardų! -- Lietuvių Mokslo Draugija Vilniuje, lietuvių muzika ir dainos, klotimų teatrai, literatūra ir dailė, kylanti Višinskio ir Smetonos, Jakšto ir socialistų žurnalistika suformavo šviesuomenės ir visos lietuvių tautos dvasinį veidą, jos estetiškes, filosofines, ekonomines ir galiausiai politines mintis. Tauta nusipelnė nepriklausomybės ir įgijo ryžto jos atsiekti.

Nemokėčiau rasti stiprių argumentų, kodėl būtinai turėtų dėtis kitaip šiandien, kai likimas pastatė mūsų tautą į panašią, tik dar žymiai sunkesnę ir pavojingesnę padėtį. Be abejo, bus daug skirtingų variantų, bet pati "tautos balso" ir jos gyvybės įkurs-

tymo problema iš esmės lieka ta pati.

Save įtaigoti ir užgrūdinti, pasaulį įtikinti, kad mūsų tautai laisvė yra būtina, atrodo, daugiau galėtume ne "politiniais spaudimais", bet greičiau savo mokslo ir meno, savo kultūros kūrybiniais žiedais ir laimėjimais. Tai būtų galingiausias mūsų demonstracijos ir rezoliucijos, memorandumai ir peticijos. Gal net galingesnės už visas krepšinininkų išvykas ir už daugelį puošniausių kongresų...

O tas savybė su pasididžiuo vimu tariamas faktas, kad mūsų

nedidelės tautos dar negausnųjų išeivių vyriausias tautinis komitetas susideda iš 15 politinių grupių-grupelių, svetimiesiems kels tik mandagų nusišypsojimą ir gal pasigailėjimą, jog mes politiškai vistiek dar nesam subrendę ir, anot Bačiūno, vis neišmokom eiti su gyvenimu.

Tik atsiminkim aną sužlugdytą tragikomiškiausią audienciją pas prezidentą Kennedy, kada varžėsi ALT su Bendruomenė. O ką, jei dar Vliko 10 anonimetinių partijų būtų prisidėję, -- tai šurpu ir pagaltoti...

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kartus per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

ŠEŠIASDEŠIMTMEČIS NUO PIRMOJO AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMO PHILADELPHIJOJE (4)

J. PUZINAS

Dėl tų "įnešimų" skaitymo seime kilo nemaža triukšmo. Dr. J. Šliūpas, kuris tuo metu turėjo daug pagiežos socialistams, šiaip juos skaudžiai išplakė aniems laikams būdingu polemikos stilium: "Socialistų paikumas seime apsirėiškė ypatingai reikalaujant skaityti korespondencijas nuo jų grupių, pilnas pliovonų, tinkamų karčiamoms; rodos buvo reikalauja, kad komisija peržiūrėtų rašyvas, ir gerąsias skaitytų seime; bet socialistai norėjo pasigėrėti savomis neprastomis burnomis, na, ir gėrėjosi per 3 valandas. Ne sykį protestą įnešiau, bet riaumojimai besmegenių paėmė viršų" (J. Šliūpas, Lietuviai! Ar gerai keliais žengiamie prie kryn? Shenandoah, Pa. 1907, psl. 27).

Daug ginčų kilo dėl aukų rinkimo revoliucijai remti ir dėl centrinio komiteto sudarymo. Pagaliau buvo sudarytas centrinis "Lietuvos Susiželpimo Komitetas" iš įvairių srovių atstovų. Komiteto pirmininku išrinktas kun. Mykolas Pėža, sekretorium san tykams užsienio palaikyti J. Adomaitis-Šernas, sekretorium Amerikai F. J. Bagočius, išdinininku T. Dudis, globėjais A. Linauskas ir J. Tareila (Juozas O. Širvydas, l. c., psl. 289).

SEIMO REZOLIUCIJA -- MEMCRANDUMAS

Popietinė seimo sesija buvo skirta dr. J. Šliūpo paruoštai rezoliucijai -- memorandumui svarstyti. Jos skaitymas tęsėsi net 45 minutes. Dėl memorandumo kilo nemažai ginčų. Socialistai spyrėsi dėl piliečių apsisprendimo teisės Lietuvos likimo klausimu.

Po ilgesnių diskusijų priimtas šis istorinės reikšmės memorandumas ("Vilniaus Žinios, 1906 m. IV. 27, nr. 88, kalba palikta netaisyta):

MEMORIALAS

"Rusija taisosi prie naujo gyvenimo. Revoliucijoniškas judėjimas apėmė ne tikai vidurinę Rusiją, bet perėjo ir į valstijos pakraščius. Suomija išgavo atgal savo konstituciją. Savyvaldos reikalauja Lenkija, Užkaukazis, Ukraina ir dagi Sibyras. Pats caras pripažino per reikalingą duoti savo pavaldiniams daugias laisvės.

Senesniuose laikuose Lietuva nepri gulminga nuo kaimynų, savarankiška valstija. Mūsų didi kunigaikščiai pakėlė politiška krašto gerovę ir sustiprino tiesos tvarką išduodami Lietuvos Statutą, kurio įtekmė traukėsi ligi XIX amžiaus. Ardomo vokiečiais kryživiais mūsų krašto vienybė įvyko tik prie Zigmanto Augusto, kuomet prie Lietuvos prisidėjo latviai. 1569 m. įvyko Lietuvos su Lenkija Unija, bet Lietuva iki pat galo Lietuvos- Lenkijos Respublikos gyvavimo naudojosi savarankiškumu. Kada-gi 1795 m. Lietuva ir Lenkija pateko į rusų caro valdžią, mūsų Tėvynė nustojo laisvės ir užkariavusieji stengėsi visomis spėkomis išnaikyti lietuvių tautą; Lietuva buvo pavadinta šiaur-vakariu kraštu; da-gi caras nustojo vadintis Lietuvos Kunigaikščiu. Lietuviškos mokyklos, Vilniaus universitetas ir visos prie mokyklų stipendijos buvo konfiskuotos; tautiškas muzėjus ir archivas (Lietuvos Metrika) buvo pervesti į Rusijos gilumą; 1864 m. buvo uždrausta lietuviška spauda ir tik po 40 metų rimto pasipriešinimo ir aštraus rusų valdžios persekiojimo Caro reskriptu vėl leista lietuviška spauda. Mūsų kraštas prievarta buvo apgyvendinamas rusais; valdžia konfiskavo daug dvarų lietuviams ant pragaišties; bažnyčių žemės ir turtai, siekianti ligi 171 milijono rublių, buvo valdžios užgriebti. Lietuvis po rusų valdžia buvo nustojęs savo pilietiškių teisių; negalėjo užimti nė administratiškos, nė teismo tarnystės, buvo apribuotas žemės pirkimas. Tikėjimo laisvė smarkiai buvo apribuota; po sunkia bausme užginta buvo taisyti senas bažnyčias, statyti naujas ir pildyti kai kurias bažnytnes apeigas. Pagalios Didžiosios Kunigaikštystės dalis buvo atskirta nuo Lietuvos ir prikergta prie Lenkijos, kurios šiaurinė dalis tarp Nemuno ir Prūsų sienos, vadinama Suvalkų Gubernija, apgy-

vendinta beveik vien lietuviams, kurie nė kalboje, nė kiltijje nieko vienodo su lenkais neturi. Ši gubernija, drauge su Lomžos gubernijos dalim, tvėrė taip vadinamą Sudaviją, kuri priklausė prie Lietuvos, administratiškai prie Trakų vaivadytės lig 1772 m. Kada prie Napoleono Bonaparto buvo atnaujinta Lenkija, vardu "Didi Varšavos Kunigaikštystė", Suvalkų Gubernija visai neteisingai prieš vietinių gyventojų norą buvo prikergta prie Kunigaikštystės. Rusų kariuomenė, vydoma Napoleoną, 1813 m. užėmė šią Kunigaikštystę, o drauge su ja ir minėtąją Lietuvos dalį, o pagal Vienos traktato nuo Gegužės 3 d. 1815 m. Kunigaikštystė bei kaikiuri jos dalių, patekusių Prūsams ir Austrijai, perėjo į Rusijos valdžią, kaip atskira provincija su savo konsitucija po buvo -- Lenkijos. Po 1830-31 m. sumišimo, kada šiam krašte buvo įvestas Organiskos Statutas, drauge su tuo buvo panaikinta krašto institucija, jos kariuomenė, seimas ir t. t., panaikinta ir pati viešpatystė, kadangi ji kaip ir kitos Rusijos provincijos buvo nustosios visų ypatingų savo tiesių ir privilegijų.

Delei viso to, kad:

- Lietuviai dar neužmiršo visų savo tautiškių padavimų(tradicijų) ir nepriklausomybės laikų, kad jie turėjo savo kariuomenę ir pinigų, savo Seimą, universitetą ir savo mokyklas, kur Lietuva pripažino visų tikėjimų laisvę dagi tokiu laiku, kada Europoje atskalinus (eretikus) degino, skandino ir įvairiais būdais kankino, lietuviai davė savo krašte vietą persekiojamiems žydams, rusams, čekams ir suteikė jiems valstijos ir piliečio tiesas;
- Lietuva apgyvė Rusiją nuo totorių užpuolimo ir jungo, ir tos rusų kunigaikštystės, kurios prisivienijo prie Lietuvos, buvo liuosos nuo mongolų jungo, liuosos buvo nuo savo tautos ir tikėjimo persekiojimo, dagi rusų literatura, carų persekiojama, pradėjo plėtotis Lietuvos sostapilė; todėl Lietuva užsitarnavo rusų gudonę;
- Lietuva pasitarnavo laisvės išsiplėtojimui vakary Europoje tuo, kad išnaikino Kryžievių Ordeną, dvasiško jungo paspirtį, kuriam puolus prasidėjo mokslo ir tikėjimo laisvės idėjų plėtojimai;
- Suvalkų gubernijos lietuviai neužmiršo praeities ir ateityje nori gyventi drauge savo kitų gubernijų (Kauno, Vilniaus ir Gardino) broliais ir daliniris su jais bendru likimu;

(Bus daugiau)

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Lietuviškasis kultūrinis gyvenimas išeivijoje ne tik kad nesilpnėja, bet tampa vis įvairesnis, įdomesnis, galys patraukti įvairių reikalavimų visuomenės dėmesį. Kovo mėn. 25 dieną mūsų kultūriniam gyvenime atverčiamas dar vienas lapas — prasideda pirmoji reguliari lietuviška televizijos programa laisvajame pasaulyje. "Lietuviai Televizijoje" programa neabejotinai atvers naujas ir iki šiol neišnaudotas galimybes įvesti kartą per savaitę į kiekvienus Chicagoje lietuviškuosius namus vaizdų ir garsų mūsų kultūrinio gyvenimo panoramą. Norėdami Dirvos skaitytojus supažindinti išsamiau su "Lietuviai Televizijoje" programa, kuri bus transliuojama kiekvieną penktadienio vakarą nuo 8 iki 8:30 val. per televizijos stotį (Channel 26) Chicagoje, kreipėmės į šios programos iniciatorių ir vedėją Anatolijų Šlutą su keliais klausimais.

Raimundas Mieželis

— Kada ir kaip kilo idėja įsteigti lietuvišką televizijos programą?

-- Pradėjus Chicagoje veikti 26 kanalo televizijos stočiai su lenkų, italų, graikų, meksikonų ir vokiečių pusvalandžiais, atrodė natūralu, kad reikėtų ir lietuviams turėti savo programą. Didelio entuziazmo neradau nei draugų, nei lietuvių prekybininkų tarpe. Čia reikėtų paminėti, kad vienintelis lietuvis, kuris tuomet sutiko finansiniai tokią programą paremti buvo Gribauskas iš St. Anthony Savings and Loan Assn. Tai buvo maždaug prieš 2 metus. Nuo to laiko daug į ką kreipiausi, bet konkrečios paramos negavau. Pagaliau, pavyko surasti vieną prekybininką -- Jerry Kaye -- kuris sutiko rizikuoti išlaikyti mūsų programą.

— Kokios apimtys bus ši televizijos programa ir ko tikimasi ją atsiekti?

-- Ši programa yra grynai kultūrinė. Mėginsime parodyti kiek galima daugiau mūsų solistų, aktorijų, instrumentalistų bei šokėjų su lietuvių daina, žodžiu, muzika ir šokiais. Ko šia programa žadame atsiekti, yra kiek sunkesnis klausimas. Kalbant apie lietuvišką talentą, mėginsime pradaryti duris į platesnę amerikonišką sceną. Tikimės, kad pasirodžius lietuviškoje televizijos programoje, kai kuriems prasišers duris į amerikiečių koncertines sales ar į kitas televizijos stotis bei programas. Mūsų programose bandysime parodyti savo seną (retkarčiais ir jauną) bei turtingą lietuvišką kultūrinį lobyną ir tuo, tikiuosi, prisidėsime nors ir mažu trupiniu

Solistė Prudencija Bičkienė, kuri Šiluvos koplyčios Washingtono šventinimo iškilnių komiteto pakviesta dalyvauti šventovės ir banketo muzikinėse programose, dainuos solo lietuvių televizijos programos atidaryme kovo 25 dieną Chicagoje.

prie įnašo į tarptautinį kultūrinį gyvenimą.

— Televizijos darbas atrodo gan komplikotas. Gal galite trumpai paaiškinti, kaip techniniai bus vykdomas programos perdavimas?

-- Televizija yra mums gana svetima sritis. Specialistų mes neturime, todėl pradžia, savaimė suprantama, yra gana sunki. Programa bus transliuojama tiesioginiai (live) -- užkurdavimui neturime lėšų. Naudosime du perdavimo aparatus, filmų aparatą bei nuotraukų transliacijos prietaisus (video-scope). Programos tekstas, bei precizinis laiko išskaičiavimas reikalauja daug prakaito, bet manau, kad šią kliūtį nugalėsime.

— Visų kultūrinių darbų pagrindinė problema yra finansiniai sunkumai, tad kaip planuojate išlaikyti

tikriausiai nemažai kainuojančią televizijos programą ir kuo galėtų lietuvių -- televizijos programos žiūrovai prisidėti, kad ji išlaikytų ir toliau gyvuotų?

-- Su mūsų dabartiniu rėmėju Jerry Kaye turime vienų metų sutartį. Jis turi teisę, jei norėtų, šią sutartį nutraukti po trylikos savaitių. Jeigu taip įvyktų, reikėtų ieškoti kitų rėmėjų. Pirmajam metų ketvirčiui turime lėšų tik storis išlaidoms padengti. Mūsų menininkai, techniniai personalas, rašytojai bei iniciatoriai turės dirbti tik už moralinį atpildą. Sekančius ketvirčius nulems mūsų žiūrovų palaikymas prekybininko Jerry Kaye. Tuo mūsų žiūrovai stipriai prisidėtų prie programos išlaikymo. Aukų šiai programai nerinksiu, bet būtų labai naudinga, jei atsirastų mecenatas nupirkti mums užkurdavimo juostų (video-tape), kurios kainuoja \$240,00 vienai valandai. Tai įgalintų netik įamžinti mūsų menininkų, bet taip pat duotų galimybės tas juostas panaudoti ir kitų miestų, pavyzdžiui New Yorko, Los Angeles ar Toronto televizijose.

— Didelis skaičius lietuvių yra įsigiję televizijas jau senokai, o žinome, kad norint "Lietuviai Televizijoje" programą matyti per senesniųjų metų modelius, yra reikalingas tam tikras mažas papildomas prietaisas. Tikriausiai daug lietuvių norės juos įsigyti, kad galėtų sekti lietuvišką televizijos programą. Ar tiesa, kad jie nebrangiai kainuoja bei lengvai galima juos pačiam prisijungti? Ir kur jų galima gauti?

-- Su naujais televizijos aparatais nėra jokių sunkumų, bet aparatai pagaminti prieš 1964 m. vidurį tegali pagauti stotis, kurios transliuoja žemesnės bangos (V. H. F.). Kadangi šios bangos jau yra užpildytos, naujosios televizijos stotys turi naudoti aukštesnes bangas (U. H. F.) ir šių stočių programas galima matyti tik pridėjus tam tikrą prietaisėlį (U. H. F. converter). Šiuos įrengimus, kurie įgalintų sugauti visus 83 kanalus, galima gauti beveik pas visus lietuvių prekybininkus, kurie verčiasi televizijos aparatų pardavimu arba taisymu. Mūsų rėmėjas Jerry Kaye yra užpirkęs jų didelį skaičių ir papigintomis kainomis juos galim užsisakyti skambinant "Lietuviai Televizijoje" programos organizatoriams, telefonu 471 - 4281. Savaimė aišku, pirkdami šiuos prietaisus pas jį, mes parodysim mūsų susidomėjimą ir paremsime lietuviškąją televizijos programą. Toprietaiso prijungimas yra labai paprastas. Prietaisų kainos pas Jerry Kaye yra nuo \$16,50 iki \$36,00. Pagaudojant, prietaisą prijungti lietuvis televizijos specialistas Balys Brazdžionis.

— Kada bus pirmoji "Lietuviai Televizijoje" programa ir kas joje dalyvaus? Ar esate užplanavę ir tolimesnių programų?

-- Pirmoji programa bus kovo 25 d. nuo 8 iki 8:30 val. vakaro. Po to, reguliariai kiekvieną penktadienį tuo pačiu laiku. Pirmąją

Eglė Vilutienė bute Chicagoje pakviesti spaudos atstovai buvo painformuoti apie lietuvišką televizijos pusvalandį, kuris pradėdamas kovo 25 d. 8 val. vakaro, 26 televizijos stotį, Chicagoje. Nuotraukoje iš kairės: Bronė Paplėnienė, Algirdas Pužauskas, Eglė Vilutienė, Anatolijus Šlutas ir Vytautas Račkauskas.

programą atidarys Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas J. Bachunas. Joje dalyvaus Dainavos ansamblis, vadovaujamas muziko Petro Armono, solistai Prudencija Bičkienė ir Jonas Vaznelis. Sekančias programas mėginsime grupuoti į žanrus. Tu-

Sol. Jonas Vaznelis dalyvaus televizijos programoje.

rėšime dramines, koncertines, bei pramogines, lengvesnio turinio programas. Jau visa eilė menininkų bei grupių yra pasižadę dalyvauti ir jie bus skelbiami prieš kiekvieną programą.

— Kaip matosi, "Lietuviai Televizijoje" yra plačios apimtys darbas. Kas Jums dabar šiame darbe talkininkauja?

-- Net ir mažas parengimas reikalauja daug darbo bei talkininkų. Savaimė suprantama, kad ir ši televizijos programa nebūtų įmanoma be pagalbos kelių darbščių bei talentingų žmonių, kurie atitrūkė nuo kasdieninio užsiėmimo, atiduoda savo laisvas valandas šiam sunkiam darbui.

— Gal galėtumėte trumpai nušviesti, kokie yra Jūsų ateities užsimojimai ir planai?

-- Sunku šiuo momentu kalbėti apie ateities planus. Jei pavyks nugalėti pirmųjų 13-kos savaitių

APAČIOJE: Dainavos ansamblis, kuris pasirodys pirmoje lietuviškoje televizijos programoje Chicagoje.

V. Noreikos nuotrauka

ŽIEMA PRAEINA — VASARA ATEINA!

Mieli tautiečiai, dabar pats laikas aprūpinti Jūsų giminačius Lietuvoje vasarinę aprangą. Kad jums nereikėtų sukti galvos kombinuojant, kas siūstina, mes čia sudarėme kelis specialius siuntinius, kuriuose yra visa tai kas vertinga, reikalinga, naudinga, gražu ir vienkartinę džiugu gauti.

I. LAUMĖS JUOSTA

Susegamas vilnonis mot. arba vyr. nertinis; Vyr. arba mot. nailoninės kojinės; Viln. angliška medz. vyr. arba mot. kostiumui — 3½ jardo; Itališkas nepermatomas gražių raštų nailonas suknelei — 4 jardai; Vyr. arba mot. batukai; Itališkas vyr. arba mot. nailoninis lietpaltis; Vyr. arba mot. lietsargis; Perliū karoliai arba šilk. kaklaraištis; vyr. arba mot. baltinių pora; ir vasarinė bliuskutė arba vyr. marškiniai.

Kaina tik \$89.50 su pasiuntimu ir maitu.

II. KASTYTIS

Viln. angliškam vyr. kost. medžiaga Boston arba herringbone 3½ jd.; Vyr. nailoniniai išeiginiai marškiniai; Vyr. pusbačiai; Vyr. Ital. nailoninis lietpaltis; Vyr. prie kostiumo pritaikintas kaklaraištis; Vyr. nesusidevinčios kojinės; 6 gražios nosinės; ir Byro amžinas pieštukas.

Kaina tik \$69.50 su pasiuntimu ir maitu.

III. JŪRATĖ

Mot. kostiumui arba vasariniam paltui 3 j. vilnonės angl. medz.; Itališkas nepermatomo puikaus nailono suknelei — 4 j.; Vilnonis nertinukas be rankovių; balti arba lakuoti batukai; švelnaus nailono kelnaitės ir apatinukas su pagražinimais; 2 poros nailono kojinių; Itališkas mot. nailoninis lietpaltis; dailus rankinukas ir šilkinė skarelė.

Kaina tik \$69.50 su pasiuntimu ir maitu.

Jungtinis Kastyčio ir Jūratės siuntinys kainuoja tik 130 dol., nes susitaupo 9 dol. pasiuntimo išlaidų.

Tebesiuočiami mūsų anksčiau skelbtieji, didelio pasisekimo turėjusieji siuntiniai: V-3 — 10½ jardo angl. medz. trims kostiumams už 55 dol.; P-3 — 9 j. trims paltams viln. angl. medžiagos už 60 dol.; N-4 — 16 jardu nepermatomo nailono gražiausių raštų 4 suknelėms už 45 dol.; ir M-13 vertingas aukšto kaloriteto maisto siuntinys 22 lbs. už 30 dol.

Prie visų išvardintų siuntinių galima pridėti pageidaujamy dovanų iš mūsų katalogų arba Jūsų pačių nupirktų prekių. Jūsų pačių siuntinius ekspedijuojame iš Londono tik už 12 dolerių, plius faktinės Sovietinio maito išlaidos. Tokius siuntinius galite mums siųsti žemiau nurodytu adresu pažymėdami mūsų tranzitinio sandėlio ženklą:

B. O. 11690/64.

BALTIC STORES LTD.
421 Hackney Rd.
London, E. 2.
Great Britain.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir gavėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Atstovai: L. Venckus, 7030 Talman Ave., Chicago, Ill., tel. 436-0494; Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; ir A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ont., Canada.

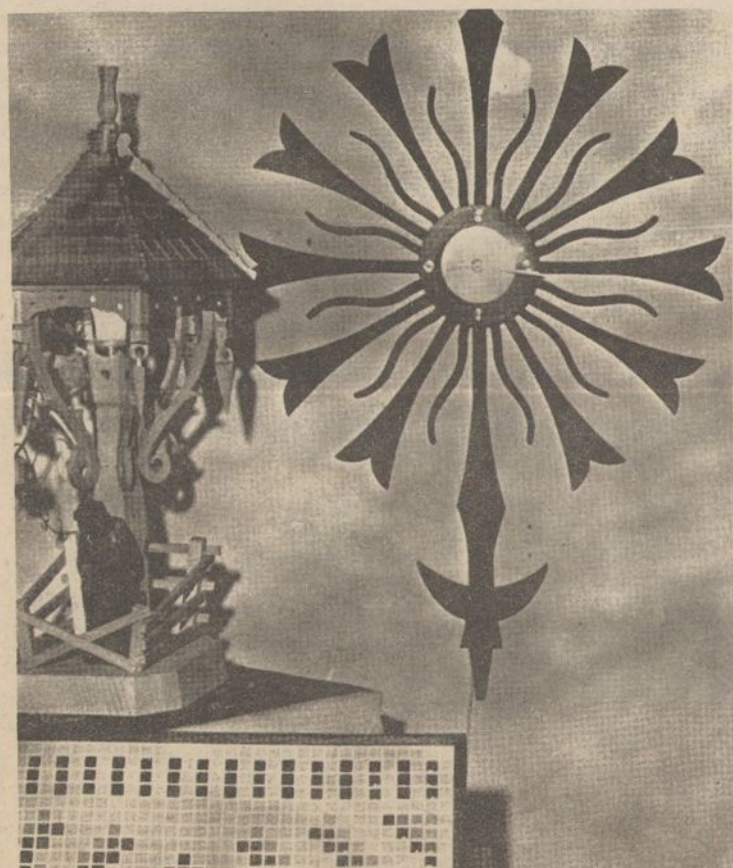

Anatolijus Šlutas "Lietuviai televizijoje" programos vedėjas.

LB Detroito apyl pirm. dr. V. Majauskas atidaro Kaziuko mugę Detrote. K. Sragausko nuotrauka

Agr. Jurgio Baublio išdrožinėti lietuviškais motyvais stalo lem-
pa ir sieninis laikrodis buvo išstatyti Kaziuko mugėje Detrote
kovo 6 d. K. Sragausko nuotrauka

KANADOS LIETUVIŲ ŽINIOS

KANADOS LIETUVIŲ INDELIS ŠIMTMEČIUI

1967 metais Kanada, pagal North American Akta, suteikusi jai savarankiškumą, bus jau išgyvenusi šimtą metų ir todėl visoje Kanadoje ruošiamasi šimtmečio sukaktį atžymėti visu stropumu. Kiekvienoje provincijoje ir Federalinėje sostinėje Otavoje sudarytos įvairios Komisijos bei Komitetai, renka medžiagą leidiniams, kuriuose turės atspindėti visas, o ypač kultūrinis gyvenimas bei atsiekimai moksle, technikoje ir pažangoje.

Kadangi Kanadoje gyvena daugelio tautų imigrantai, tai norima, kad ir jų indėlis į bendrą krašto apybraižą būtų įdėtas ir išryškintas. Kanados lietuvių šimtmečio leidinio komisija jau iki š. m. kovo 1 dienos surinko medžiagą apie liuanistines mokyklas, kursus, seminarus, jų mokytojus, mokinius bei atsiekus laimėjimus. Visa tai bus iš-

versta į anglų kalbą ir kartu su nuotraukomis perduota Kanados valdžios komisijai, kad įdėtų į bendrą leidinį. Tuo pačiu tikslu Kultūros Komisija telkia reikiamas žinias ir medžiagą apie lietuvių liaudies meną, tautosaką ir kitus būdingus mūsų tautos pasireiškimus Kanados kultūrai ir pažangai.

Malonus ir pabrėžtinai reiškinys Kanados šimtmečiui yra ir 1967 metais Montrealyje ruošiamas pasaulinė paroda — EXPO 1967. Montrealyje jau auga atskiras parodos miestas. Kanada žada parodos reikalams išleisti net 21 milijoną dolerių. Parodoje panoros dalyvauti daugelis pasaulio šalių. L. E-tas

• Skautų stovyklavietės Romuvos valdyba kovo 13 d. šv. Jono Kr. parapijos salėje suruošė jaukia popietę su kukliomis vaisėmis, pokalbiu ir filmu iš skautų gyvenimo stovykloje. Pir-

mininkas dr. J. Yčas savo pradiname žodyje nusakė stovyklavietės statuto sudarymo eigą ir tuo reikalu pasisakė susirinkusieji. Toliau G. Stanionis ir inž. G. Šernas palietė tai, kas numatoma artimiausiu metu stovykloje patvarkyti. Tuntininkas K. Butūra kalbėjo apie vaišingumą bei svečių priėmimą. Taipgi buvo keliamas mintis, kad visi skautai galėtų naudotis stovyklaviete.

• J. Barzdaitienė serga ir gydosi New Market ligoninėje. Po padarytos operacijos ligonės sveikata gerėja. J. S. Barzdačiai gyvena Sutton'e prie Simcoe ežero ir yra South Shore motelio savininkai.

• Majoras St. Asevičius, Lietuvos laisvės kovų dalyvis savanoris-kūrėjas, jau kiek ilgesnis laikas kaip nesveikuoja ir gydosi Mount Sinai ligoninėje Toronte.

• Toronte mirė 37 m. amžiaus a. a. Stasė Bardziliauskienė-Šibilskytė, kilusi iš Pasvalio. Prieš keturiolika metų velionė susirgo galvos smegenų uždegimu ir nuo to laiko liko nebyle.

• Kanados užsienio reikalų min. P. Martin lankėsi pasaulio nikelio centre — Sudbury mieste. Įvairių tautybių, religijų ir organizacijų būliu jis pasakė pagrindinę kalbą. L. B-nės Sudburio atstovui teko trumpai su svečiu pakalbėti, prašant Lietuvos bylą iškelti JT (vieną kartą tai buvo padaręs buv. min. pirm. J. Diefenbaker). Užsienio reikalų ministeris lietuviui atsakė: mes jums padedame ir stengiamės padėti, bet darbas yra labai sunkus. Iš pasikalbėjimo paaiškėjo, kad P. Martin gerai pažįsta Lietuvos reikalus.

• Kanados jaunimas stipriai įsijungė į lietuviškąją veiklą, daugelyje kolonijų pravedęs Vasario 16 minėjimus. Šiuo metu jis renka parašus JT peticijai ir ruošiasi dalyvauti Pasaulio Jaunimo Kongrese.

HELP WANTED MALE

JOURNEYMEN
DIE MAKERS
To build small progressive Dies from Part Print. Full or part time. Steady work. Top wages & overtime. Life & Hospitalization, fringe benefits.
CASS MACHINE
691 ANTOINETTE
DETROIT, MICH. (29-35)

OWNER OPERATOR
PERMANENT LEASE
HENNIS Freight Temperature Control Division, 1960 tractor or later, tandem axle with sleeper. For information call Charlotte, North Carolina 704 — 596-5131.
An Equal Opportunity Employer (27-33)

CLEVELANDO SKAUČIŲ IR SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETO PAREIŠKIMAS

Nesenai spaudoje buvo paskelbta priežastys, dėl kurių Clevelando skautų tėvai nutarė veikti viename komitete.

Komitetas kaip ir iki šiolie nutarė nesikišti į sąjungos vidaus reikalus, bet pasilikti už skautų organizacijos ribų, kaip pagalbinis vienetas ir fizinę pagalbą teikti tik vadovams jos paprašius. Šalia to, komitetas nutarė suaktyvinti tėvų-rėmėjų funkcijas, sudarant palankesnes skautavimo sąlygas Clevelande, kaip stovyklavietės įsigijimą ir panašiai.

Gaila, kad dabartinė vyr. skautų vadovybė nerado reikalo su naujuoju komitetu nuodugniai išsiaiškinti priežastis ir sąlygas, kurios privėdė prie komitetų susijungimo Clevelande. Vietoje diskusijų, vadovai visą laiką grasino Vokietijos laikais išleistais "įstatymais" ir kai tuose įstatymuose pritrūko argumentų, šiuo metu paskubomis išleido naujas "direktyvas" ir jas paskelbė spaudoje. Pagal tas direktyvas skautų-čių tėvai turi būti sugrupuoti į atskirus, nelyginant paukštyčių ir vilkiukų būrelius. Pagal naujus potvarkius, tėvų komitetų kasose nebegalima laikyti pinigų. Visi iš visuomenės ir tėvų surinkti pinigai, jų net nepatikrinus, turi būti perduoti skautų vadovams. Žodžiu, dabartinė skautų vadovybė nutarė elgtis su skautų tėvais, lyg jie priklausytų vienai ar kitai skautų skilčiai. Nėgana to, neseniai Clevelando skautų vadovės gavo iš savo vyresnybės "įsakymą" perimti banke Komiteto sąskaitoje deponuotus pinigus, Komitetui apie tai net nepranešus. Net ir banko tarnautojai tokio "įsakymo" teisėtumu suabejojo ir pinig-

gų neišdavė. Toks pasielgimas gal ir ne be pagrindo supykino skautų tėvus. Deja, tas "žygis" sukompromitavo ir skautų vadovus Clevelando lietuvių visuomenėje.

Giliau pagalvojus, iš tiesų darosi labai neaiškios kai kurių skautų vadų pastangos bei jų vedama "politika". Mūsų supratimu, potvarkių leidimas skautų tėvų "reikalams tvarkyti" yra aiškus organizacinės kompetencijos peržengimas, atseit, kišimasis į šalia organizacijos esančių žmonių reikalus. Susidaro keista, gal net ir komiška situacija: iš vienos pusės, skautų vadai pripažįsta, kad išsivijus sąlygose, be konkrečios tėvų pagalbos yra neįmanoma dirbti produktųvų skautišką darbą. Iš kitos pusės, skautų tėvai tą padėtį taip pat supranta ir pagalbą mialai teikia, nes jie vertina pozityvią skautavimo įtaką ir auklėjimo ir lietuviškumo išlaikymo. Tačiau kai kam iš skautų vadų dar ir šiandien taip labai sunku suprasti tokį paprastą, bet esminį nuoširdaus santykiavimo principą, būtent: prašant kitų nesikišimo reikla ir pačiam nesikišti. Dirbdami kartu ir, svarbiausia, to paties tikslo siekdami, galime ir turime gerbti vieni kitų įsitikinimus.

Labai neaiški ir naujų "direktyvų" išleidimo procedūra. Paprastai, demokratiniame susitarime, joks organizacinis potvarkymas nėra galiojantis, kol jo nepatvirtina vyriausias organas, — šiuo atveju Brolijos-Šeserijos suvažiavimas. Tad ir tos naujos "direktyvos" neturėjo būti paskelbtos be minėto patvirtinimo.

R. Kezys, vienas iš Žygio JT vadovų, Nepriklausomybės minėjimo proga Chicagoje, pasakė: "Visų pareiga remti mūsų laisvinimo veiksmus. Tačiau ne menkesnė pareiga ir teisė kritiškai vertinti jų veiksmingumą ir atliktą darbą". (Dirva, vas. 28, 66). Pilnai pritardami R. K. mintims, mes norime pabrėžti, kad jos lygiai tinka ir mūsų lietuviškom organizacijoms. Ir vėl cituodami R. K., patys laikas pabrėžiame, kad: "Nei veiksniai, nei organizacijų vadovai nėra iš dangaus duoti. Jie yra lietuviškos organizacijos dalis." Ta pačia proga dr. Br. Nemickas, kalbėdamas Los Angeles, pabrėžė, kad siekiant, kad kova dėl laisvės būtų našesnė, pats laikas lietuvišką organizacinį gyvenimą padaryti patrauklesniu, realesniu ir demokratiškesniu.

Dr. Algirdas Budreckis labai aktualiam straipsny "Kaip jaunoji karta supranta lietuvišbės išlaikymą" (Dirva, vas. 24, 66) savo samprotavimams pagrįsti, kaip pavyzdį sumini skautus bei ateitininkus ir sako, kad tarp kitų Jaunimo Metuose taistyti reiškiniai yra ir paviršutiniškas formalumas. "Kai organizacijos dažnu atveju atlieka tik gryną formalumą, tada jos vietoje priemonės kultūrai tobulinti tampa sau tikslu."

10-toji Kaziuko mugė Clevelande praėjo gerai ir savo blizgančia išorė gal net ir pralenkė kai kurias kitas. Iš tuntininkės žodžių Mugę uždaranč paaiškėjo, kad ir šiemet ne tik skautai, skautės bei daugybė jų mamųčių aktyviai dalyvavo Mugės rengime, bet taip pat organizuotai talkininkavo DLK Birutės Draugija. Tuo tarpu komiteto talka nebuvo galima pasinaudoti, nes tam draudė vyr. skautų vadovybė.

Prieš porą savaitių susirinkę Clevelando skautų ir skautų tėvai atmetė naujai išleistas direktyvas ir įgaliojo komitetą ir toliau atstovauti jų reikalus Clevelande. Tai padaryta ne dėl noro per prievartą veržtis pagalbą, bet iš gilaus įsitikinimo, kad sėkmingam bendradarbiavimui pagrindinė sąlyga yra abipusis interesų gerbimas.

Ne potvarkiais, įsakymais bei grąšinimais, bet atviru išsikalbėjimu, išsiaiškinimu ir susitarimu turėtų būti nustatyta skautams ir skautėms tėvų pagalbos teikimo forma.

Dr. Antanas Butkus
Clevelando Skautų ir Skautų Tėvų Komiteto Pirmininkas

ATSIŪSTA PAMINĖTI

LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI -- mokyklai ir namams. I sąsiuvinys. Išleido Pedagoginis Lietuanistikos Institutas, paruošė Dommas Velička. Lietuvių kalbos lektorius, 1966 m. Chicago, 60 psl. Kaina 2 dol.

Šis I sąsiuvinys apima lietuvių kalbos fonetiką. Papildomai yra išleista ir juosta, įkalbėjimus prižiūrint dr. P. Jonikui.

Leidinyje naudingas tėvams ir lietuviškųjų mokyklų mokytojams.

A SURVEY OF DEVELOPMENTS IN CAPTIVE LITHUANIA in 1963-1964 by Vytautas Vaitiekūnas. Išleido Komitetas Lietuvos Laisvei Atstatyti (29 West 57th St. New York, N. Y. 10019), 141 psl. leidinys, komiteto naudojamas kaip medžiaga Lietuvos padėčiai nušviesti. Turinys apima politinę, ūkinę padėtį, darbininkijos problemas, švietimą, kultūrą ir religinį gyvenimą.

ŠIRDIES PAGUODAI, Vlodo Šlaito eilėraščiai. Išleido Didž. Britanijos Lietuvių Sąjunga 1965 m. Platina Nida leidykla Londone, 43 psl. Kaina -- 1 dol. Rinkinyje 37 eilėraščiai.

KLAIDA -- Benedikto Zabieles romanai. Išleido autorius Melbourne, 1965 metais. Spausdino Minties spaustuve -- 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, N.S.W. Australia, 232 psl. Kaina nepažymėta.

LITUANUS, 1965 m. rudens laida pasirodė dedikuota žymiam mūsų rašytojui ir klasikui Vincui Krėvei.

Angliškai skaitantieji Krėvės pristatomas B. Vaškelių ir V. Macitno apžvalgomis ir autorius kūrinių ištraukomis.

MALE

GENERAL WORKERS
M.D.T.A. GRADUATES
TECHNICAL SCHOOL GRADUATES
EARLY RETIREES
CAN YOU QUALIFY?

Here's a golden opportunity to join one of the country's leading machine tool companies. If you are ambitious, mechanically inclined and can read micrometers and verniers we would like to discuss your future. Our rapidly expanding operation can mean the start of an exciting career for "you". Valuable training in specialized machine work, plus excellent Co. Benefits which include:

Pd. vacations
Group Life Ins. & Etc.

JOB OPPORTUNITIES ARE:

on both 1st & 2nd shifts

ASSEMBLERS

PLANNER OPERATORS

SNAGGERS

DRILL HAND

GEAR CUTTERS

RADIAL DRILL OPERATORS

THREAD MILL AND ENGRAVING OPERATORS

VERTICAL BORING MILL OPERATORS

HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS

THE
BLANCHARD MACHINE
COMPANY

BLANCHARD

64 State St., Cambridge
TR 8-8870

Div. of Pneumo Dynamics Corp.

An Equal Opportunity Employer

(32-33)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.
Telef. 225-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių labai priinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITE į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ZUKAUSKAI

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

INŽINIERIŲ SUSIRINKIMAS

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Clevelando skyriaus metinis susirinkimas įvyks š. m. kovo 25 d., penktadienį, 8 v. v. Čiurlionio Ansamblio namuose.

Bus svarstomi svarbūs reikalai ir visi nariai kviečiami susirinkime gausiai dalyvauti.

REIKALINGA MAŠININKĖ

Dirvos redakcijai ir administracijai reikalinga pri-tyrusi mašininkė laikinam darbui prie elektrinės rašomiosios mašinėlės.

Dėl darbo laiko ir sąlygų prašome teirautis telef. 431-6344 arba atėjus į Dirvos administraciją 6907 Superior Ave.

RENGIA PIETUS

Kovo 27 dieną, šv. Kazimiero liet. mokyklos išlaidų rengiami pietūs.

Tėvų komitetas kviečia Clevelando visuomenę sekmdienį po pamaldę atsilan-

L. B. Clevelando I apylinkė išrinko naują valdybą. Buvęs valdybos pirm. F. Eidimtas sveikinas su daugiausia balsų gavusiu J. Šenbergu. Toliau matyti A. Jonaitis, K. S. Karpius, inž. A. Pautienis ir prie stalo sėdi kitas jaunimo atstovas, gavęs daug balsų Mockaitis.

V. Pliodžinsko nuotrauka

kyti į pietus ir paremti šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą.

Tėvų Komitetas nuoširdžiai dėkoja II Apyl. Liet. Bendr. už mokyklai padovanotus sieninius Lietuvos žemėlapius. Taip pat dėkojame p. Mikšiui už pasakytą kalbą, mokyklai minint Vasario 16-tą.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 26 d. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos nepaprastas narių susirinkimas Čiurlionio Ansamblio namuose.

KOVO 27 D. Prel. M. Krupavičiaus 80 m. sukakties minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 27 D. šv. Kazimiero Lit. Mokyklos rengiami pietūs Naujosios parapijos salėje.

BALANDŽIO 3 D. Aukuro ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 16 D. Vysk. Valančiaus mokyklos abiturientų, tėvų ir rėmėjų balius.

BALANDŽIO 17 D. Margučių ridinėjimas, Ruošia Vysk. Valančiaus mokykla.

BALANDŽIO 17 D. dail. V. Rato (iš Australijos) ir skulpt. V. Paulinaičio parodos atidarymas.

BALANDŽIO 23 D. PLB specialus parengimas.

BALANDŽIO 24 d. Kun. A. Goldikovskio sidabrinis jubiliejus šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 1 D. Clevelando ateitinių šeimų šventė.

GEGUŽĖS 1 D. Motinos Dienos minėjimas. Rengia Neringos Skaucių Tuntas.

GEGUŽĖS 7 D. Dirvos balius Carter viešbutyje.

GEGUŽĖS 8 D. Motinos Dienos minėjimas, Ruošia Vysk. Valančiaus mokykla.

GEGUŽĖS 15 D. V. Bielaus laidojimo taut. šokių žurnalo Viltis 25 m. sukakties minėjimas Nauj. parapijos salėje.

GEGUŽĖS 21 d. Jaunimo Metų komitetas rengia subatvakarį šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 5 D. šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigimas.

BIRŽELIO 12 d. gegužinė Čiurlionio Ansamblio sodyboje. Rengia Jub. SLA Seimui Rengti komitetas.

BIRŽELIO 19 D. Vysk. Valančiaus mokyklos gegužinė.

BIRŽELIO 25 d. Gegužinė -- Joninių laužas Čiurlionio Ansamblio sodyboje. Rengia L.V.S. Ramovė.

LIEPOS 10 d. Lietuvių Budžių plaukiojimo diena.

LIEPOS 31 d. Lietuvių Budžių gegužinė. Rengia L. Budžiams Remti Tėvų Komitetas.

RUGSĖJO 24 D. Dirvos Vakarų, šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 25 D. Tautos šventė Lietuvių Diena. Rengia Lietuvių Bendruomenė.

SPALIO 15 D. šv. Kazimiero Lit. Mokyklos parengimas.

SPALIO 22 D. Lithuanian Village Inc. parengimas Lietuvių salėje.

SPALIO 30 D. Kristaus Karaliaus šventė nauj. parap. salėje.

LAPKRIČIO 13 D. Nauj. parapijos choro pagerbimas -- tradicinis vakaras.

LAPKRIČIO 26 d. kariuomenės šventės minėjimas. Rengia L.V.S. Ramovė.

Platink DIRVĄ

KAS GALI SAKYTI, KAD BRANGU? DIRVOS PRENUMERATA METAMS PER L. STUDENTŲ SĄJUNGĄ STUDENTAMS TIK \$6.00

Ar daug kas ta nuolaida pasinaudos?

HELP WANTED MALE

\$DRIVER—SALESMAN\$ WANTED FOR ESTABLISHED DAIRY COMPANY

WE HAVE A FEW ESTABLISHED OPEN DELIVERY ROUTES IN THE SUBURBS, FOR THE AGGRESSIVE MARRIED MAN BETWEEN THE AGE 21 TO 40 YRS. OLD WHO WANTS A GUARANTEE OF \$92.00 PER WEEK AND WHO CAN EARN UP TO \$200.00 PER WEEK, PLUS FRINGE BENEFITS, & RETIREMENT PLAN.

CALL MI. 1-8777

9. A. M. TO 4 P. M.

(33-34)

MACHINIST

Experienced on the following machines and toolroom:

HORIZONTAL BORING MILL
BRIDGEPORT MILL
ENGINE LATHE
TURRET LATHE
RADIAL DRILL
SURFACE GRINDER

Must do own set-up and work close tolerances. Full time, lots of overtime, fringe benefits, profit sharing. West Side.

PRIME INDUSTRY INC.

12209 Sprecher Ave.

CL. 1-5575

#44 Bus from Windermere station (33-34)

EXPERIENCED RACE

track groom, for New Jersey Circuit. Rub 3 horses. Salary \$80.00 per week. References required. Write C. Wiry.

2969 Smith Rd.

Akron 13, Ohio

(33-34)

TOOL MAKERS TOOL ROOM MACHINISTS

If you prefer day or night work. We have both openings. Steady work. Plenty of overtime, high hourly rate. Pension plan & paid holidays.

TOOL & GAGES INC.

3112 E. 63 St.

Cleveland, Ohio

(Go E. 55th St. to Truscon Circuit. Approximately 1/2 Mile North of E. 55th St. & Broadway)

(33-36)

AMERICAN MONORAIL OPPORTUNITIES

for

ELECTRICAL MECHANICAL

or

STRUCTURAL ENGINEERS

and

DRAFTSMAN

With manufacturer of national handling equipment. Day shift. Steady employment. Excellent fringe benefits. Apply in person.

American Monorail Co.

1111 E. 200 486-5000

(Located between Euclid & St. Clair Ave.)

Public transportation via CTS bus from Windermere station.

An Equal Opportunity Employer (32-33)

BULLARD OPERATOR

2d shift, set up and operate. Good rate, excellent employee benefits. Age no barrier. Phone for interview.

FAWICK CORP.

9919 Clinton Rd.

AT 1-2211

78 Bus from 98th

Rapid Transit.

(33-34)

BOSTON

BALTŲ KONCERTAS BOSTONE

Antrasis šios serijos koncertas yra rengiamas kovo mėn. 25, 8:30 val. vak. Jordan Hall patalpose.

Koncerto programa išpildys garsi estų solistė Irene LOOSBERG (mezzo-sopranas).

Irene Loosberg, pasitraukusi nuo antros sovietų okupacijos, dainavimo studijas pradėjo Švedijoje. Vėliau, atvykusi į Kanadą studijas tęsė Toronte Karališkoje muzikos konservatorijoje, kurią baigė su labai gerais įvertinimais, o 1954 metų profesionalų dainininkų, Kiwanis Muzikos Festivalyje Toronte, buvo įvertinta kaip geriausė tų metų festivalio dainininkė.

Dabartinįjį metu Irene Loosberg gyvena Toronte ir reiškiasi kaip solistė su Toronto Simfoniniu Orkestru ir kartu dalyvauja Toronto Operoje.

Irene Loosberg turėjo eilę koncertų Kanadoje ir Amerikoje, susilaukdamą gerus muzikos kritikų įvertinimus.

Siame koncerte girdėsime išpildant Handel, Stradella, Schumann, Verdi, Menotti, Sibelius ir estų kompozitorių kūrinius.

Pianinu palydės estų pianistė Dagma Kokker.

Prašome visus Bostono ir apylinkės lietuvius gausiai dalyvauti šiame koncerte. Taip pat norime priminti, kad bilietų bus galima dar gauti kasoje prie įėjimo.

MOTERŲ KLUBO VEIKLA

Pabaltijo Lietuvių Moterų Klubas 1966 metus pradėjo gražia veikla. Palyginti, per gana trumpą laiką jau buvo sušaukti du susirinkimai. Pirmąjį susirinkimą praturtino jaunasis kom. D. Lapinskas, pademonstruodamas savo naujai išleistą plokštelę. Jis įdomiai paaiškino joje įdainuotų liaudies dainų pobūdį ir jo muzikinės kompozicijos ryšį su tomis dainomis.

Antras susirinkimas įvyko 1966 metų vasario mėn. 27 dieną Tautinės Sąjungos namuose. Dr. Lužekaitės-Simonavičienės pasitankomis buvo pademonstruoti su paaiškinimais du filmai apie vėžio ligą. P. L. M. Klubas valdyba ir visos susirinkime dalyvavusios narės yra labai dėkingos dr. Lužekaitės-Simonavičienei už jos atsilankymą ir suteiktas žinias.

Kita maloni staigmena buvo Centro Valdybos vicepirmininkės V. Jonuškaitės-Leskaitienės atvykimas. Ji padarė išsamų pranešimą apie P. L. M. Centrinio Klubo New Yorke plėtimą. Centrinio P. L. M. Klubas New Yorke yra didelis laimėjimas, kad jam pavyko įteiti kaip Federacija į "General Federation of Women Clubs" organizaciją, kuri turi apie 11 milijonų narių iš 56 tautų visame pasaulyje. Žodžiu, pradėta įsitvirtinti tarptautinėje plotmėje.

Meninę dalį išpildė jauna, gabi pianistė Milda Bakšytė, paskambindama keletą kūrinių. Po to buvo pasivaikšta užkandėliais, kava ir pyragaičiai.

P. L. M. Klubas Bostone valdyba, kuriai pirmininkauja p. A. Vakauzienė, -- be kitų tolimesnių planų, -- yra nutarusi suruošti 1966 m. balandžio mėn. 17 dieną Velykinį parengimą vaikams. Vaikučiai turės progos pasirodyti su savo deklamacijomis, dainomis ir žaidimais. Parengimas bus Tautinės Sąjungos namuose. Beto, gegužės mėn. 1 dieną Lietuvių Piliečių Dr-jos salėje bus suruoštas Motinos Dienos minėjimas. Tad, sėkmės!

V. V.

Užpraeitą savaitgalį Clevelande vyko inž. M. Ivanausko "liepsnos tapybos" paroda. Atidarant kalbėjo I. Stasaitė-Bublienė ir kleb. kun. Angelaitis. Nuotraukoje O. Jokubaitienė su dukromis apžiūri parodoj išstatytus kūrinius. Dešinėje inž. M. Ivanauskas ir dail. A. Vaikšnoras.

J. Garlos nuotrauka

Naturally SUPERIOR SAVINGS

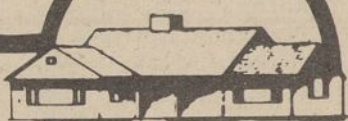
SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

JAU DABAR REZERVUOKITE BALIUJE VIETĄ!

Š. M. GEGUŽĖS 7 D., ŠEŠTADIENĮ, ĮVYKS

DIRVOS AUKSINĖS SUKAKTIES BALIUS

puošnioje Clevelando Pick-Carter
viešbučio Crystal Ballroom salėje.

Mening programą išpildys: *solistė Aldona Stempužienė*

ir muzikas *Darius Lapinskas*

Šokiams gros MELODY BAND orkestras. Bus coctailiai ir prie stalų patiekama vakarienė su šampanu. Bilieto kaina asmeniui 10 dolerių. Bilietus jau galima įsigyti Dirvoje, arba užsisakyti laišku, pridėdant čekį ar pašto perlaidą ir nurodant kiek vietų užsisakoma. Vietas prašome rezervuoti ne vėliau **balandžio 20 d.**

DIRVA, 6907 Superior Avenue

Cleveland, Ohio 44103

Telefonas: 431-6344

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• "Lietuvos Atsiminimų" radijo direktoriaus New Yorke, prof. dr. Jokūbo Stuko parašyta knyga anglų kalba apie Lietuvos Atgimimo laikotarpį, jau atiduota spausdinti ir pasirodys rinkoje pavasario gale. Knygos pavadinimas — "AWAKENING LITHUANIA". — Atbundanti Lietuva. Viršelį, bei iliustracijas meniškai nupiešė dailininkas Jonas Subačius. Knygos leidimą finansuoja Kazys Šipaila, Newark, N. J. Lietuvos Vyčių kuopos pirmininkas bei aktyvus veikėjas lietuvių organizacijose. Spausdina — Flordham Park Press, kurios vedėjas yra Seton Hall Universiteto pareigūnas, Dr. V. Mott. Autorius, Dr. Stukas,

yra minėto universiteto Tarptautinės Prekybos Instituto direktorius.

• Muencheno gimnazijos pirmoji abiturientų laida šiais Jaunimo Metais švenčia 20 metų gimnazijos baigimo sukaktį. Ta proga ruošiamas suvažiavimas-pobūvis, Chicagoje, liepos 2 d., 7 val. vakare, Baletto mokyklos salėje, 2515 W. 69 St.

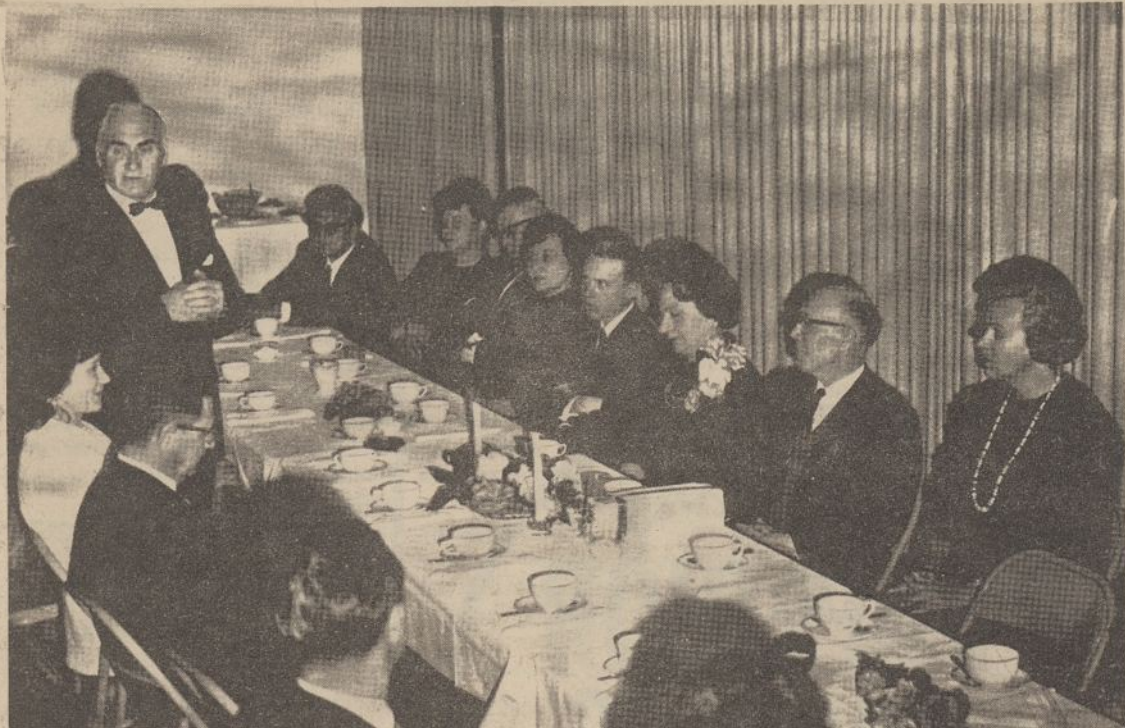
Informacijos reikalu kreiptis į Ireną Vengrytę-Bernatavičienę, telef. GA 2-7554 (area code 312), 8738 So. Utica, Evergreen Park, Ill. 60642.

DISKUSIJOS APIE LIETUVIŠKUS FILMUS

LOS ANGELES, CAL. — Kovo 12 d. Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų svetainėje šviesos-Santaros Federacijos skyrius suruošė pobūvį, kurį lietuviškiems filmams pademonstruoti ir pasidalinti nuomonėmis tuo klausimu. Susirinko per 80 įvairių kraipų dalyvių, kuriuos domino tie klausimai. Ta pačia proga salėje buvo išskibinta Paryžiuje gyvenančio dailininko Prano Gailiaus grafikos kūrinių, sukelusių draugelio žiūrovų dėmesį.

Pagrindinę pobūvio atrakciją sudarė P. Jasiukonio demonstruotas bostoniško Romo šlezo susuktas trumpo metražo filmas "Velnio bala". Šalia to, buvo parodytas paties Jasiukonio trumpas filmas, kur aktorius Algimantas Žemaitaitis deklamuoja poeto Mačernio vieną iš "Vizijų", ir įdomus vieno amerikiečio atliktas filmo reportažas "Keliu per Ameriką", parodant, kokių naujų ir fantastiškų galimybių šiandien turi kinematografijos menas.

P. Jasiukoniui padarius pranešimą apie lietuviško filmo galimybes Amerikoje ir lietuviškų filmų gaminių sąlygas, akt. A. Žemaitaitis įvedė į gilesnes diskusijas tuo klausimu, kur žiūrovų buvo paliesti ir vertinti ne tik pobūvyje demonstruoti filmai, bet, kaip suprantama, ypač pakenkto pirmojo garsinio ir spalvoto lietuviško filmo "Aukso žašies" plunksnos. Dalis diskusijų dalyvių reišė santūrių ar palankių nuomonių, bet kai kurie pa-

Los Angeles Tautiniuose Namuose kovo 5 d. Dramos Sambūris surengė pagerbimą Draugo romano premijos laureatui Jurgiui Gliadai, Nuotraukoje Tautinių Namų šeimininkas A. Latvėnas sveikina laureatą. Prie stalo iš dešinės sėdi: režisėrė Mackialienė, J. Gliada su žmona ir sūnumi, p. Jurkūnai ir p. Švaistai.

L. Kančiausko nuotrauka

sisakymai bei priekaištai buvo griežti ir net žiaurūs. Gyvos ir įdomios diskusijos, gaila, neišvystė abiejų prelegentų P. Jasiukonio ir A. Žemaitaičio užsimotų temų apie lietuviško filmo problemas Amerikoje ir kokią reikšmę ši meno šaka dar galėtų ir turėtų įgauti lietuvių kultūriname gyvenime. Gilesniu ir racionaliu diskusijų nepasisekė išvystyti daugiausia gal dėl to, kad, kaip keista bebūtų, pasaulio filmų sostinėje gyvenančių lietuvių įsigilinimas ir pasiruošimas filmų meno problemoms svarstyti buvo per daug paviršutiniškas ar nieko bendro su filmo menu neturintis.

Kaip atidarydamas programą savo kalboje suminėjo šviesos-Santaros Federacijos Los Angeles skyriaus pirmininkas B. Raila, Federacija maždaug per vienerių su viršum savo gyvavimo metų laikotarpį vi-

suomenei pateikė jau penktą pasirodymą. Pirmasis buvo Alg. Mackaus poezijos vakaras ir dail. Šupkaus tapybos paroda, antrasis — žuvusio poeto Mackaus minėjimas su prof. M. Gimbutienės paskaita ir dailininkų A. Kurausko ir V. Virkau kūrinių paroda, trečiasis — prof. R. Šilbajorio paskaita iš magnetofono juostos apie "Susitikimus su lietuvių Maskvoje" ir plačios diskusijos tais klausimais, ketvirtasis — ta pati vėliau pakartota paskaita Los Angeles skautams, ir dabar penktasis — lietuviški filmai ir dail. P. Gailiaus grafikos paroda.

Tokių ir panašių kultūrinių parengimų reikėtų vis daugiau ir daugiau. Mestojo mintis, kad šviesos-Santaros Fed. skyrius gal ateiityje galėtų talkuoti su Tautiniais Namais priesti prie savaimingo kultūrinių diskusijų klubo atsiradimo, at-

rodo turėtų geros prasmės ir būtų nepamirština. b. p.

CHICAGO

• "Metmenų" dešimtajam numeriui pasirodžius, kviečiame Chicago visuo- menę į žurnalo pristatymą, kuris įvyks kovo 25 d., penktadienį, 8 val. vak., Baletto-Teatro patalpose, 2515 West 69 St., Chicago. Programoje: dr. V. Kavolis su paskaita "Dievas vitražė, ir nužemintųjų ištikimybė"; meninėje dalyje — montažas iš "Metmenyse" pasirodžiusios poezijos. Montażą paruošė Algirdas Antanaitis, ir išpildo Ramunė Jurkūnaitė, Milda Pakalniškytė, Romas Aniukevičius, Vytautas Demereckis, Julius Lintakas, Romas Stakauskas bei Rimas Vėžys.

Po programos — kavutė. Santara-Sviesa

Dail. Viktoras Petravičius, kuriam gegužės 12 d. sukanka 60 metų amžiaus, šiuo metu Chicagoje 69 Meno Galerijoje turi suka-ktuvinę savo kūrinių parodą. Nuotraukoje dail. V. Petravičius su žmona (dešinėje) bičiulių tarpe, kurių namuose ant sienos yra nupiešęs 10 pėdų aukščio triptiką "Pavasaris".